

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมการศาสนา. มุสลิมไทย. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, 2521.
กระทรวงการต่างประเทศ. ชาวไทยมุสลิม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ท่าพระจันทร์, 2521.
การิม อับดุลเลาะห์. การสัมมนาอิหม่าม คอเต็บ บิหลัน กรรมการมัสยิดและครูสอนศาสนา.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล. 2526.

จุฬพล สวัสดิชยากร. การร่างแบบสอบถามและ ABC ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
สุวรรณภูมิ. ม.ป.ป.

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. จิตวิทยาการเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2518.

ทิพาพร พิมพ์พิสุทธิ. พัฒนาทางการเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
2521.

ทิพาพร พิมพ์พิสุทธิ และอนุสรณ์ ลิ่มมณี. พฤติกรรมทางการเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.

บุศพัน ดอกโธสง. จิตวิทยาผู้นำและมนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : โอเคียนสตรี, 2520.

ประกิจ ประจวบปัจฉิม. "ปรับปรุงและส่งเสริมปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา
อิสลาม". วิทยานิพนธ์ปริฤตถามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2516.

ประยูรศักดิ์ ชลายนเดชะ. มุสลิมในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์ พริ้นติ้ง
กรุ๊ป จำกัด, 2531.

ระคม วงษ์น้อม. แนวความคิดเรื่อง ชนชั้นนำและการศึกษาโครงสร้างอำนาจชุมชน.

เอกสารหมายเลข 10 ศูนย์วิจัยคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

ศรีสมภพ จิตรภิรมณ์ศรี. "ชนชั้นนำ โครงสร้างอำนาจและทัศนคติทางการเมือง : ศึกษา

เฉพาะกรณี 2 หมู่บ้านในโครงการทุ่งกุลาร้องไห้". สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. หลักศาสนาอิสลาม. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2527.

เสาวนีย์ จิตต์หมวด. "หน้าที่ของมัศยิดต่อสังคมมุสลิมภาคกลาง". วิทยานิพนธ์สังคมวิทยา มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

อารง สุทธาศาสตร์. ปัญหาความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร, 2519.

อุทัย หิรัญโต. มุสลิมในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2521.

ภาษาอังกฤษ

Aiken Michael and Mott, Paul. E., eds The Structure of Community Power. New York : Rondon Howse, 1970.

Aron, Raymond. "Social Class, Political Class, Ruling Class." in Power in Society., pp. 150-168. Edited by Marvin E. Olsen. 4th ed. New York : The Macmillan Co., 1972.

Bottomore. T. B. Elites and Society. Great Britain : C. Nicholls and Co., Ltd., 1964.

_____. Elites and Society. Baltimore, Maryland : Penguin Books, 1964.

CF. H. D. Evers and Silcock T. H. "Elite and Selection." in Thailand Social and Economic Studies in Development., p. 89. Edited by T. H. Silcock. Canberra : Australian National University Press, 1967.

Coser, Lewis A. Master of Sociological Thought : Ideas in Historical and Social Context. New York : Harcourt, Brace Jovanovich, 1971.

- Dal, Robert A. Who Govern : Democracy and Power in American City.
New Haven and London : Yale University Press, 1966.
- _____. Modern Political Analysis. Englewood Cliffs : Prentice
Hall, 1963
- Finkle, Jason L. and Gable, Richard W. Political Development and
Social Change. New York : John Wiley & Son Inc., 1966.
- Keyes, Charles F. "Local Leadership in Rural Thailand" in Local
Authority and Administration in Thailand. Los Angeles :
UCLA Academic Advisory Council of Thailand, for USOM,
1970.
- Lane, Robert E. Political Life : Why People Get Involved in
Politics. New York : The Free Press, 1959.
- Lipset, Seymour M. Political Men. Garden City, N.Y. : Anchor Books,
1963.
- Milbraeth, Lester W. Political Participation : How and Why do People
Get Involved in Politics? 4th ed. Chicaco : Rand McNally &
Co., 1970.
- Mills, Wright C. The Power Elite. London : Oxford University Press,
1976.
- Moore, Frank J. Thailand. New Haven : HRAF Press, 1974.
- Mosca, Gaetano. "The Ruling Class." in Power in Society.,
pp. 128-143. Edited by Marvin E. Olsen. 4th ed. New York :
The Macmillan Co., 1972.
- Putnam, Robert D. The Comparative Study of Political Elite.
Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall Inc., 1976.
- Vitt. J. Allen. Urban Elite and Mass Transportation. Princeton,
New Jersey : Princeton University Press, 1982.

ภาคผนวก

ส่วนที่ 2 : การยอมรับตัวผู้นำศาสนาอิสลามท้องถิ่น

1. ในการพัฒนามลัทธิของท่าน ท่านได้รับความร่วมมือจากสภามุรุษหรือไม่
 - ก. ได้รับความร่วมมือดีมาก
 - ข. ได้รับความร่วมมือดี
 - ค. ได้รับความร่วมมือน้อยมาก
 - ง. คงสภาพเดิม
2. ท่านเคยเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการมากน้อยเพียงใด
 - ก. เข้าร่วมทุกครั้งที่มีหนังสือเชิญ
 - ข. เข้าร่วมประชุมเป็นบางครั้ง
 - ค. ไม่เคยเข้าประชุมเลย
3. การที่ท่านเข้าประชุมเพราะ
 - ก. ทางราชการมีคำสั่งแต่งตั้ง
 - ข. ทางราชการขอความร่วมมือ
 - ค. เป็นผู้สังเกตการณ์
 - ง. เป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุม
4. ในการเลือกตั้งระดับต่าง ๆ ท่านเคยมีส่วนช่วยสนับสนุนพรรคการเมืองหรือนักการเมืองมากน้อยเพียงใด
 - ก. สนับสนุนทุกครั้ง
 - ข. สนับสนุนเป็นบางครั้ง
 - ค. ไม่เคยสนับสนุน/เป็นกลาง
5. มีปัจจัยสำคัญอะไรจึงทำให้ท่านสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งในครั้งนั้น
 - ก. เห็นชอบนโยบายของพรรค
 - ข. รู้จักผู้สมัครเป็นการส่วนตัว
 - ค. มีบุคคลอื่นแนะนำหรือขอร้อง
6. ผลในการสนับสนุนการเลือกตั้งครั้งนั้นเป็นอย่างไร
 - ก. ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้ง
 - ข. ผู้สมัครไม่ได้รับการเลือกตั้ง
 - ค. บางครั้งได้รับเลือกตั้งบางครั้งไม่ได้รับเลือกตั้ง

7. มัศจรรย์ของท่านได้รับการช่วยเหลือจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองบ้างหรือไม่
- ได้รับการช่วยเหลือ
 - ไม่ได้รับการช่วยเหลือ
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
8. พรรคการเมืองใดที่ท่านติดต่อกลัซชิดสนับสนุนมากที่สุด
- ประชาธิปไตย
 - ประชาธิกรไทย
 - พลังธรรม
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
9. ข่าวสารที่ทางมัศจรรย์ได้รับมีอะไรบ้าง
- หนังสือทางราชการ เช่น ใบ ส.ส. 10 (เชิญชวนให้ไปลงคะแนน)
 - โปสเตอร์หรือใบปลิวของพรรคการเมือง
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
10. ข่าวสารที่ท่านได้รับจากทางราชการ หรือจากพรรคการเมืองต่าง ๆ ท่านคิดว่าเป็นประโยชน์ต่อมัศจรรย์หรือไม่
- ได้ประโยชน์มาก
 - ไม่ได้ประโยชน์
 - ได้ประโยชน์พอสมควร
11. ส่วนใหญ่คนในชุมชนมัศจรรย์ของท่านเคยรับฟังคำแนะนำของท่านในการลงคะแนนเสียง เลือกตั้งจากคนที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมหรือไม่
- ส่วนใหญ่ฟังคำแนะนำ
 - ส่วนใหญ่ไม่รับฟังคำแนะนำ
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
12. ท่านเคยแนะนำให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะเหตุใด
- รู้จักกับผู้สมัคร
 - เลือกพรรคการเมืองที่เคยช่วยเหลือกันมาก่อน
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 3 : การมีอิทธิพลและแรงจูงใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

1. ในช่วงระยะที่พรรคการเมือง นักการเมืองมาหาเสียงในชุมชนของท่าน มีพรรคการเมืองใดที่มาหาเสียงมากที่สุด
 - ก. ประชาธิปัตย์
 - ข. ประชากรไทย
 - ค. กิจสังคม
 - ง. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
2. ในการหาเสียงของพรรคการเมือง มีบุคคลระดับใดที่เข้ามาหาเสียงในชุมชนของท่าน
 - ก. หัวหน้าพรรค
 - ข. รองหัวหน้าพรรค
 - ค. ตัวผู้สมัครเอง
 - ง. หัวหน้าแผน
3. ในความเห็นของท่าน การที่พรรคการเมืองเข้ามาช่วยเหลือ และหาเสียงในมัสยิดของท่านมากน้อยเพียงใด
 - ก. เข้ามาหาเสียงมาก
 - ข. เข้ามาหาเสียงน้อย
 - ค. ปานกลาง/พอสมควร/เป็นบางโอกาส
4. ในการเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ช่วยสนับสนุนมัสยิดของท่านอย่างไร
 - ก. บริจาคเป็นเงินช่วยบำรุงมัสยิด
 - ข. ปรับปรุงบริเวณมัสยิด
 - ค. ช่วยปฏิสังขรณ์ศาสนกิจ
 - ง. ทำบุญโดยการเลี้ยงอาหาร
5. ท่านคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของผู้นำศาสนาอิสลามขัดต่อหลักการของศาสนาหรือไม่
 - ก. ไม่ขัดต่อหลักการของศาสนา
 - ข. ขัดต่อหลักการศาสนา
6. ในโอกาสที่มีการประชุมสับนุรุษ ท่านเคยนำปัญหาทางด้านใดของชุมชนมาปรึกษาในที่ประชุม
 - ก. สังคมทั่ว ๆ ไป
 - ข. เศรษฐกิจ
 - ค. การเมือง
 - ง. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
7. ท่านเคยสนใจฟังการหาเสียงเลือกตั้งจากพรรคการเมืองมากน้อยเพียงใด
 - ก. ไปฟังทุกครั้ง
 - ข. ไปเป็นบางครั้งที่มีโอกาส
 - ค. ไม่สนใจ/ไม่เคยฟัง

8. ท่านไปฟังการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมือง
- ก. ไปฟังการหาเสียงของทุกพรรค
 - ข. ไปฟังเฉพาะพรรคที่ท่านสนใจ
 - ง. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
9. ท่านได้รับการประชาสัมพันธ์การหาเสียงเลือกตั้งด้วยวิธีใด
- ก. สื่อสารมวลชน
 - ค. ประชาสัมพันธ์ของทางราชการ
 - ข. ใบปลิวของพรรคการเมือง
 - ง. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
10. ถ้าท่านติดตามการหาเสียงเลือกตั้งจากพรรคการเมือง ท่านได้ทราบข่าวจาก
- ก. การปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองในชุมชนของท่าน
 - ข. จากวิทยุ-โทรทัศน์
 - ค. จากการหาเสียงของนักการเมืองในชุมชนต่าง ๆ
11. ท่านเคยนำปัญหาต่าง ๆ ของมัธยมศึกษากับผู้แทนในเขตของท่าน
- ก. ได้ปรึกษาในกรณีที่มีปัญหา
 - ข. ไม่เคยปรึกษากันหรือ
 - ค. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
12. ในเรื่องที่ท่านปรึกษากับผู้แทนของพรรคการเมือง ท่านได้นำปัญหาเรื่องใดไปปรึกษา
- ก. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ
 - ค. ปัญหาทางด้านสังคม
 - ข. ปัญหาทางด้านการเมือง
 - ง. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
13. หน้าที่ของนักการเมืองที่เหมาะสมเป็นอย่างไร
- ก. ทำหน้าที่เป็นตัวแทนแล้ว
 - ข. ไม่เหมาะสมกับการเป็นตัวแทน
 - ค. ควรปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแก้ไขบทบาทการทำงาน
14. ในผู้แทนระดับท้องถิ่นและผู้แทนระดับชาติ ท่านคิดว่าระดับใดได้รับผลประโยชน์มากกว่ากัน
- ก. ระดับชาติ
 - ข. ระดับท้องถิ่น
-

ภาคผนวก ข.

ตารางประมวลผลผลการศึกษาคณะสงฆ์

ตารางที่ ข.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ภูมิลำเนาของมัสยิดที่ตั้ง		
ก. เขตพระโขนง	32	25.8
ข. เขตบางกระบือ	32	25.8
ค. เขตมีนบุรี	27	21.8
ง. เขตหนองจอก	33	26.6
2. ตำแหน่งของผู้ตอบทางผู้นำศาสนาอิสลาม		
ก. อิหม่าม	52	41.9
ข. คอเต็บ	28	22.6
ค. บิหลั่น	13	10.5
ง. กรรมการมัสยิด	31	25.0
3. อายุของผู้ตอบ		
ก. 20-30 ปี	4	3.2
ข. 31-40 ปี	16	12.9
ค. 41-50 ปี	27	21.8
ง. 51-60 ปี	41	33.1
จ. 61 ปีขึ้นไป	36	29.0

(มีต่อ)

ตารางที่ ผ.1 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษาของผู้ตอบ		
ก. ประถมศึกษา	89	71.8
ข. มัธยมศึกษาตอนต้น	24	19.4
ค. มัธยมศึกษาตอนปลาย	3	2.4
ง. อาชีวศึกษาชั้นสูง	8	6.5
จ. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า		
5. อาชีพ (ก่อนที่จะเข้ามาเป็นผู้นำศาสนาอิสลาม ท่านเคยมีอาชีพ)		
ก. ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	11	8.9
ข. ครูสอนศาสนา	29	23.4
ค. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือกรรมการชุมชน	7	5.6
ง. อื่น ๆ (เช่น ช่างบ้าน, นักศึกษา, รับจ้าง, ทานา, ช่างตัดผม, ก่อสร้าง, ค้าขาย, ธุรกิจ, อาสาสมัครสาธารณสุข)	77	62.1
6. ระยะเวลา (ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้นำศาสนาอิสลามท้องถิ่น อยู่ระหว่าง)		
ก. 3 เดือน - 1 ปี	11	8.9
ข. 2 - 5 ปี	37	29.8
ค. 6 - 10 ปี	25	20.2
ง. มากกว่า 10 ปี	51	41.1
รวม	124	100.0

ตารางที่ ๗.2 การยอมรับตัวผู้นำศาสนาอิสลามท้องถิ่น

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ในการพัฒนามัสยิดของท่าน ท่านได้รับความร่วมมือจากสัปบุรุษหรือไม่		
ก. ได้รับความร่วมมือดีมาก	49	39.5
ข. ได้รับความร่วมมือดี	68	54.8
ค. ได้รับความร่วมมือน้อยมาก	4	3.2
ง. คงสภาพเดิม	3	2.4
รวม	124	100.0
2. ท่านเคยเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการมากน้อยเพียงใด		
ก. เข้าร่วมทุกครั้งที่มีหนังสือเชิญ	44	35.5
ข. เข้าร่วมประชุมเป็นบางครั้ง	63	50.8
ค. ไม่เคยเข้าประชุมเลย	17	13.7
รวม	124	100.0
3. การที่ท่านเข้าประชุมเพราะ		
ก. ทางราชการมีคำสั่งแต่งตั้ง	35	30.7
ข. ทางราชการขอความร่วมมือ	55	48.2
ค. เป็นผู้สังเกตการณ์	2	1.8
ง. เป็นตัวแทนเข้าร่วมประชุม	22	19.3
รวม	114	100.0
4. ในการเลือกตั้งระดับต่าง ๆ ท่านเคยมีส่วนช่วยสนับสนุนพรรคการเมืองหรือนักการเมืองมากน้อยเพียงใด		
ก. สนับสนุนทุกครั้ง	70	56.5
ข. สนับสนุนเป็นบางครั้ง	38	30.6
ค. ไม่เคยสนับสนุน/เป็นกลาง	16	12.9
รวม	124	100.0

(มีต่อ)

ตารางที่ พ.2 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
5. มีปัจจัยสำคัญอะไรจึงทำให้ท่านสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งในครั้งนั้น		
ก. เห็นชอบนโยบายของพรรค	49	43.8
ข. รู้จักผู้สมัคร เป็นการส่วนตัว	57	50.9
ค. มีบุคคลอื่นแนะนำหรือขอร้อง	6	5.4
รวม	112	100.0
6. ผลในการสนับสนุนการเลือกตั้งครั้งนั้นเป็นอย่างไร		
ก. ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้ง	50	44.6
ข. ผู้สมัครไม่ได้รับการเลือกตั้ง	16	14.3
ค. บางครั้งได้รับการเลือกตั้งบางครั้งไม่ได้รับเลือกตั้ง	46	41.1
รวม	112	100.0
7. มัสนึกของท่านได้รับการช่วยเหลือจากผู้สมัครหรือพรรคการเมืองบ้างหรือไม่		
ก. ได้รับการช่วยเหลือ	84	69.4
ข. ไม่ได้รับการช่วยเหลือ	27	22.3
ค. อื่น ๆ (โดยผ่านกรมการศาสนา)	110	8.3
รวม	121	100.0
8. พรรคการเมืองใดที่ท่านติดต่อกลัทธิสนับสนุนมากที่สุด		
ก. ประชาธิปัตย์	54	52.9
ข. ประชากรไทย	29	28.4
ค. พลังธรรม	17	16.7
ง. อื่น ๆ	2	2.0
รวม	102	100.0

(มีต่อ)

ตารางที่ ๓.2 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
9. ข่าวสารที่ทางมัสยิดได้รับมีอะไรบ้าง		
ก. หนังสือทางราชการ เช่น ใบ ส.ส. 10 (เชิญชวนให้ไปลงคะแนน)	79	65.8
ข. โปสเตอร์หรือใบปลิวของพรรคการเมือง	41	34.2
รวม	120	100.0
10. ข่าวสารที่ท่านได้รับจากทางราชการ หรือจากพรรคการเมืองต่าง ๆ ท่านคิดว่าเป็นประโยชน์ต่อมัสยิดหรือไม่		
ก. ได้ประโยชน์มาก	83	69.2
ข. ไม่ได้ประโยชน์	12	10.0
ค. ได้ประโยชน์พอสมควร	25	20.8
รวม	120	100.0
11. ส่วนใหญ่คนในชุมชนมัสยิดของท่านเคยรับฟังคำแนะนำของท่านในการ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจากคนที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมหรือไม่		
ก. ส่วนใหญ่ฟังคำแนะนำ	72	58.1
ข. ส่วนใหญ่ไม่รับฟังคำแนะนำ	13	10.5
ค. อื่น ๆ (เช่น ไม่เคยแนะนำ, แนะนำให้ลงคะแนนเสียง โดยไม่ระบุตัวบุคคล, ฟังบ้างไม่ฟังบ้าง)	39	31.5
รวม	124	100.0
12. ท่านเคยแนะนำให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะ		
ก. รู้จักกับคู่สมัคร	42	40.0
ข. เลือกพรรคการเมืองที่เคยช่วยเหลือกันมาก่อน	32	30.5
ค. อื่น ๆ (เช่น ไม่เคยแนะนำ, วางตัวเป็นกลาง, แนะนำให้ไปใช้สิทธิ, ให้ดูนโยบายพรรค)	31	29.5
รวม	105	100.0

ตารางที่ ๓.3 การมีกิติผลและแรงจูงใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1. ในช่วงระยะที่พรรคการเมือง นักการเมืองมาหาเสียงในชุมชนของท่าน มีพรรคการเมืองใดที่มาหาเสียงมากที่สุด		
ก. ประชาธิปัตย์	45	36.3
ข. ประชากรไทย	49	39.5
ค. กิจสังคม	1	0.8
ง. พลังธรรม	29	23.4
รวม	124	100.0
2. ในการหาเสียงของพรรคการเมือง มีบุคคลระดับใด ที่เข้ามาหาเสียงในชุมชนของท่าน		
ก. หัวหน้าพรรค	15	12.1
ข. รองหัวหน้าพรรค	16	12.9
ค. ตัวผู้สมัครเอง	89	71.8
ง. หัวหน้าแผน	4	3.2
รวม	124	100.0
3. ในความเห็นของท่าน การที่พรรคการเมืองเข้ามาช่วยเหลือ และหาเสียงในมัสยิดของท่านมากนักน้อยเพียงใด		
ก. เข้ามาหาเสียงมาก	54	43.5
ข. เข้ามาหาเสียงน้อย	43	34.7
ค. ปานกลาง/พอสมควร/เห็นทางโอกาส	27	21.8
รวม	124	100.0

(มีต่อ)

ตารางที่ ผ.3 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
4. ในการเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ช่วยสนับสนุนมัสยิดของท่านอย่างไร		
ก. บริจาคเป็นเงินช่วยบำรุงมัสยิด	67	69.8
ข. บริหารบำรุงบริเวณมัสยิด	20	20.8
ค. ช่วยปฏิบัติงานศาสนกิจ	4	4.2
ง. ทำบุญโดยการเลี้ยงอาหาร	5	5.2
รวม	96	100.0
5. ท่านคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของผู้นำศาสนาอิสลาม		
ขัดต่อหลักการของศาสนาหรือไม่		
ก. ไม่ขัดต่อหลักการของศาสนา	119	96.0
ข. ขัดต่อหลักการศาสนา	5	4.0
ค. อื่น ๆ	124	100.0
รวม		
6. ในโอกาสที่มีการประชุมสัมมนา ท่านเคยนำปัญหา		
ทางด้านใดของชุมชนมาปรึกษาในที่ประชุม		
ก. สังคมทั่ว ๆ ไป	77	63.1
ข. เศรษฐกิจ	23	18.9
ค. การเมือง	7	5.7
ง. อื่น ๆ (เช่น การศึกษา, การพัฒนาท้องถิ่น)	15	12.3
รวม	122	100.0

(มีต่อ)

ตารางที่ ๓.3 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
7. ท่านเคยสนใจฟังการหาเสียงเลือกตั้งจากพรรคการเมืองมากน้อยเพียงใด		
ก. ไปฟังทุกครั้ง	20	16.4
ข. ไปเป็นบางครั้งที่มีโอกาส	89	73.0
ค. ไม่สนใจ/ไม่เคยฟัง	13	10.7
รวม	122	100.0
8. ท่านไปฟังการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมือง		
ก. ไปฟังการหาเสียงของทุกพรรค	61	55.0
ข. ไปฟังเฉพาะพรรคที่ท่านสนใจ	44	39.6
ค. อื่น ๆ (เป็นกลาง, ไม่ได้ไปฟัง, ไปฟังถ้ามีเวลา)	6	5.4
รวม	111	100.0
9. ท่านได้รับการประชาสัมพันธ์การหาเสียงเลือกตั้งด้วยวิธีใด		
ก. สื่อสารมวลชน	48	39.0
ข. ใบปลิวของพรรคการเมือง	34	27.6
ค. ประชาสัมพันธ์ของทางราชการ	41	33.3
ง. อื่น ๆ	123	100.0
รวม		
10. ถ้าท่านติดตามการหาเสียงเลือกตั้งจากพรรคการเมือง ท่านได้ทราบข่าวจาก		
ก. การปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองในชุมชนของท่าน	34	27.6
ข. จากวิทยุ-โทรทัศน์	50	40.7
ค. จากการหาเสียงของนักการเมืองในชุมชนต่าง ๆ	39	31.7
รวม	123	100.0

(มีต่อ)

ตารางที่ ผ.3 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
11. ท่านเคยนำปัญหาต่าง ๆ ของมัธยมศึกษากับผู้แทนในเขตของท่าน		
ก. ได้ปรึกษาในกรณีที่มีปัญหา	77	62.1
ข. ไม่เคยปรึกษากันหรือ	47	37.5
ค. อื่น ๆ	124	100.0
รวม		
12. ในเรื่องที่ท่านปรึกษากับผู้แทนของพรรคการเมือง ท่านได้นำปัญหาเรื่องใดไปปรึกษา		
ก. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ	24	30.8
ข. ปัญหาทางด้านการเมือง	4	2.6
ค. ปัญหาทางด้านสังคม	49	62.8
ง. ปัญหาทั่ว ๆ ไป	3	3.8
รวม	78	100.0
13. หน้าที่ของนักการเมืองที่เหมาะสมเป็นอย่างไร		
ก. ทำหน้าที่เป็นตัวแทนแล้ว	60	49.2
ข. ไม่เหมาะสมกับการเป็นตัวแทน	29	23.8
ค. ควรปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแก้ไขบทบาทการทำงาน	33	27.0
รวม	122	100.0
14. ในผู้แทนระดับท้องถิ่นและผู้แทนระดับชาติ ท่านคิดว่าระดับใดได้รับผลประโยชน์มากกว่ากัน		
ก. ระดับชาติ	37	29.8
ข. ระดับท้องถิ่น	87	70.2
รวม	124	100.0

ตารางที่ พ.4 ร้อยละของการได้รับความร่วมมือจากสภามหาวิทยาลัยในการพัฒนามัธยมศึกษา จำแนกตาม
ปัจจัยต่าง ๆ (ก = ได้รับความร่วมมือดีมาก, ข = ได้รับความร่วมมือดี,
ค = ได้รับความร่วมมือค่อนข้างมาก, ง = คงสภาพเดิม)

สถานภาพ	ก	ข	ค	ง	จำนวน	%
1. ภูมิฐานะของมัธยมศึกษาที่สังกัด ($X^2 = 12.559$, $df. = 9$, $Sig. = 0.183$)						
ก. เขตพระโขนง	37.5	53.1	9.4	-	32	25.8
ข. เขตบางกระบือ	53.1	46.9	-	-	32	25.8
ค. เขตมีนบุรี	29.6	66.7	-	3.7	27	21.8
ง. เขตหนองจอก	36.4	54.5	3.0	6.1	33	26.6
2. ตำแหน่งทางผู้นำศาสนาอิสลาม ($X^2 = 9.782$, $df. = 9$, $Sig. = 0.368$)						
ก. อิหม่าม	38.5	57.7	1.9	1.9	52	41.9
ข. คอเต็บ	46.6	53.6	-	-	28	22.6
ค. บิหลั่น	46.2	53.8	-	-	13	10.5
ง. กรรมการมัธยม	32.3	51.6	9.7	6.5	31	25.0
3. อายุ ($X^2 = 6.129$, $df. = 12$, $Sig. = 0.909$)						
ก. 20-30 ปี	50.0	50.0	-	-	4	3.2
ข. 31-40 ปี	43.8	50.0	-	6.3	16	12.9
ค. 41-50 ปี	48.1	44.4	3.7	3.7	27	21.8
ง. 51-60 ปี	39.0	53.7	4.9	2.4	41	33.1
จ. 61 ปีขึ้นไป	30.6	66.7	2.8	-	36	29.0

(มีต่อ)

ตารางที่ ๓.3 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	ง	จำนวน	%
4. ระดับการศึกษา ($X^2 = 7.270$, $df. = 9$, $Sig. = 0.609$)						
ก. ประถมศึกษา	37.1	57.3	4.5	1.1	89	71.8
ข. มัธยมศึกษา	45.8	50.0	-	4.2	24	19.4
ค. อาชีวศึกษาชั้นสูง	33.3	66.7	-	-	3	2.4
ง. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	50.0	37.5	-	12.5	8	6.5
5. อาชีพ (ก่อนเป็นผู้นำศาสนาอิสลาม) ($X^2 = 5.949$, $df. = 9$, $Sig. = 0.745$)						
ก. ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	45.5	45.5	9.1	-	11	8.9
ข. ครูสอนศาสนา	44.8	55.2	-	-	29	23.4
ค. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการชุมชน	57.1	42.9	-	-	7	5.6
ง. อื่น ๆ	35.1	57.1	3.9	3.9	77	62.1
6. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ($X^2 = 15.475$, $df. = 9$, $Sig. = 0.078$)						
ก. 3 เดือน - 1 ปี	63.6	18.2	9.1	9.1	11	8.9
ข. 2 - 5 ปี	32.4	64.9	2.7	-	37	29.8
ค. 6 - 10 ปี	44.0	48.0	-	8.0	25	20.2
ง. มากกว่า 10 ปี	37.3	58.8	3.9	-	51	41.1
รวม	49	68	4	3	124	-
ร้อยละ	39.5	54.8	3.2	2.4	-	100.0

ตารางที่ ศ.5 ร้อยละของเคยเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานของทางราชการ จำแนกตาม
ปัจจัยต่าง ๆ (ก = เข้าร่วมทุกครั้งที่มีหนังสือเชิญ,
ข = เข้าร่วมประชุมเป็นบางครั้ง, ค = ไม่เคยเข้าประชุมเลย)

สถานการณ์	ก	ข	ค	จำนวน	%
1. ภูมิฐานะของมัสยิดที่สังกัด ($X^2 = 9.872$, $df. = 6$, $Sig. = 0.130$)					
ก. เขตพระโขนง	25.0	46.9	28.1	32	25.8
ข. เขตบางกระบือ	37.5	53.1	9.4	32	25.8
ค. เขตมีนบุรี	48.1	48.1	3.7	27	21.8
ง. เขตหนองจอก	33.3	54.5	12.1	33	26.6
2. ตำแหน่งทางผู้นำศาสนาอิสลาม ($X^2 = 19.217$, $df. = 6$, $Sig. = 0.003$)**					
ก. อิหม่าม	48.1	48.1	3.8	52	41.9
ข. คอเต็บ	35.7	57.1	7.1	28	22.6
ค. บิหลัน	30.8	46.2	23.1	13	10.5
ง. กรรมการมัสยิด	16.1	51.6	32.3	31	25.0
3. อายุ ($X^2 = 8.394$, $df. = 6$, $Sig. = 0.395$)					
ก. 20-30 ปี	25.0	75.0	-	4	3.2
ข. 31-40 ปี	37.5	62.5	-	16	12.9
ค. 41-50 ปี	37.0	37.0	25.9	27	21.8
ง. 51-60 ปี	39.0	48.8	12.2	41	33.1
จ. 61 ปีขึ้นไป	30.6	55.6	13.9	36	29.0
4. ระดับการศึกษา ($X^2 = 5.754$, $df. = 6$, $Sig. = 0.451$)					
ก. ประถมศึกษา	34.8	48.8	16.9	89	71.8
ข. มัธยมศึกษา	41.7	50.0	8.3	24	19.4
ค. อาชีวศึกษาขั้นสูง	-	100.0	-	3	2.4
ง. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	37.5	62.5	18.2	8	6.5

(มีต่อ)

ตารางที่ ศ.5 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	จำนวน	%
5. อาชีพ (ก่อนเป็นผู้นำศาสนาอิสลาม) ($X^2 = 6.845$, $df.= 6$, $Sig.= 0.335$)					
ก. ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	27.3	54.5	18.2	11	8.9
ข. ครูสอนศาสนา	44.8	51.7	3.4	29	23.4
ค. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการชุมชน	57.1	42.9	-	7	5.6
ง. อื่น ๆ	31.2	50.6	18.2	77	62.1
6. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ($X^2 = 6.925$, $df.= 6$, $Sig.= 0.327$)					
ก. 3 เดือน - 1 ปี	27.3	36.4	36.4	11	8.9
ข. 2 - 5 ปี	37.8	45.9	16.2	37	29.8
ค. 6 - 10 ปี	40.0	52.0	8.0	25	20.2
ง. มากกว่า 10 ปี	33.3	56.9	9.8	51	41.1
รวม	44	63	17	124	-
ร้อยละ	35.5	50.8	13.7	-	100.0

หมายเหตุ : ** = มีนัยสำคัญน้อยกว่า .01

ตารางที่ พ.6 ร้อยละของการที่มัสยิดได้รับการช่วยเหลือจากผู้สมัครหรือพรรคการเมือง
จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ (ก = ได้รับการช่วยเหลือ,
ข = ไม่ได้รับการช่วยเหลือ, ค = ได้รับโดยผ่านกรมการศาสนา)

สถานภาพ	ก	ข	ค	จำนวน	%
1. ภูมิฐานะของมัสยิดที่สังกัด ($X^2 = 16.848$, $df. = 6$, $Sig. = 0.009$)**					
ก. เขตพระโขนง	71.9	28.1	-	32	26.4
ข. เขตบางกระบือ	81.3	18.8	-	32	26.4
ค. เขตมีนบุรี	73.1	15.4	11.5	26	21.5
ง. เขตหนองจอก	51.6	25.8	22.6	31	25.6
2. ตำแหน่งทางผู้นำศาสนาอิสลาม ($X^2 = 2.167$, $df. = 6$, $Sig. = 0.903$)					
ก. กิหม่าน	65.4	26.9	7.7	52	43.0
ข. คอเต็บ	74.1	14.8	11.1	27	22.3
ค. บิหลั่น	76.9	15.4	7.7	13	10.7
ง. กรรมการมัสยิด	69.0	24.1	6.9	29	24.0
3. อายุ ($X^2 = 6.375$, $df. = 8$, $Sig. = 60495$)					
ก. 20-30 ปี	100.0	-	-	4	3.3
ข. 31-40 ปี	68.8	31.3	-	16	13.2
ค. 41-50 ปี	69.2	23.1	7.7	26	21.5
ง. 51-60 ปี	65.0	20.0	15.0	40	33.1
จ. 61 ปีขึ้นไป	71.4	22.9	5.7	35	28.9
4. ระดับการศึกษา ($X^2 = 5.509$, $df. = 6$, $Sig. = 0.480$)					
ก. ประถมศึกษา	72.7	18.2	9.1	88	72.7
ข. มัธยมศึกษา	63.6	27.3	9.1	22	18.2
ค. อาชีวศึกษาขั้นสูง	66.7	133.3	-	3	2.5
ง. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	50.0	50.0	-	8	6.6

(มีต่อ)

ตารางที่ ๘.6 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	จำนวน	%
5. อาชีพ (ก่อนเป็นผู้นำศาสนาอิสลาม) ($X^2 = 8.846$, $df. = 9$, $Sig. = 0.204$)					
ก. ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	60.0	40.0	-	10	8.3
ข. ครูสอนศาสนา	77.8	16.7	5.6	36	29.8
ค. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการชุมชน	75.0	16.7	8.3	24	19.8
ง. อื่น ๆ	62.7	27.5	9.8	51	42.1
6. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ($X^2 = 3.152$, $df. = 9$, $Sig. = 0.789$)					
ก. 3 เดือน - 1 ปี	60.0	30.0	10.0	10	8.3
ข. 2 - 5 ปี	77.8	16.7	5.6	36	29.8
ค. 6 - 10 ปี	75.0	16.7	8.3	24	19.8
ง. มากกว่า 10 ปี	62.7	27.5	9.8	51	42.1
รวม	84	27	10	121	-
ร้อยละ	69.4	22.3	8.3	-	100.0

หมายเหตุ : ** = มีนัยสำคัญน้อยกว่า .01

ตารางที่ ๗.7 ร้อยละของคนในชุมชนมัสยิด ที่เคยรับฟังคำแนะนำในการลงคะแนนเสียง
เลือกตั้งจากคนว่าเหมาะสม จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ

(ก = ส่วนใหญ่ฟังคำแนะนำ, ข = ส่วนใหญ่ไม่รับฟังคำแนะนำ, ค = อื่น ๆ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	จำนวน	%
1. ภูมิภาคของมัสยิดที่ตั้ง (X ² = 24.371, df.= 6, Sig.= 0.000)**					
ก. เขตพระโขนง	75.0	18.8	6.3	32	25.8
ข. เขตบางกระบือ	68.8	12.5	18.8	32	25.8
ค. เขตมีนบุรี	44.4	3.7	51.9	27	21.8
ง. เขตหนองจอก	42.8	6.1	51.5	33	26.6
2. ตำแหน่งทางผู้นำศาสนาอิสลาม (X ² = 9.407, df.= 6, Sig.= 0.151)					
ก. อิหม่าม	61.5	7.7	30.8	52	41.9
ข. คอเต็บ	57.1	10.7	32.1	28	22.6
ค. บิหลั่น	23.1	15.4	61.5	13	10.5
ง. กรรมการมัสยิด	67.7	12.9	19.4	31	25.0
3. อายุ (X ² = 7.637, df.= 8, Sig.= 0.469)					
ก. 20-30 ปี	25.0	25.0	50.0	4	3.2
ข. 31-40 ปี	68.8	12.5	18.8	16	12.9
ค. 41-50 ปี	70.4	11.1	18.5	27	21.8
ง. 51-60 ปี	51.2	12.2	36.6	41	33.1
จ. 61 ปีขึ้นไป	55.6	5.6	38.9	36	29.0
4. ระดับการศึกษา (X ² = 5.642, df.= 6, Sig.= 0.464)					
ก. ประถมศึกษา	56.2	9.0	34.8	89	71.8
ข. มัธยมศึกษา	54.2	16.7	29.2	24	19.4
ค. อาชีวศึกษาขั้นสูง	66.7	-	33.3	3	2.4
ง. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	87.5	12.5	-	8	6.5

(มีต่อ)

ตารางที่ ๗.7 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	จำนวน	%
5. อาชีพ (ก่อนเป็นผู้นำศาสนาอิสลาม) ($X^2 = 6.515$, $df. = 6$, $Sig. = 0.368$)					
ก. ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	81.8	9.1	9.1	11	8.9
ข. ครูสอนศาสนา	48.3	13.8	37.9	29	23.4
ค. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการชุมชน	85.7	-	14.3	7	5.6
ง. อื่น ๆ	55.8	10.4	33.8	77	62.1
6. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ($X^2 = 6.987$, $df. = 6$, $Sig. = 0.322$)					
ก. 3 เดือน - 1 ปี	45.5	27.3	27.3	11	8.9
ข. 2 - 5 ปี	67.6	10.8	21.6	37	29.8
ค. 6 - 10 ปี	56.0	4.0	40.0	25	20.2
ง. มากกว่า 10 ปี	54.9	9.8	35.3	51	41.1
รวม	72	13	39	124	-
ร้อยละ	58.1	10.5	31.5	-	100.0

หมายเหตุ : ** = มีนัยสำคัญน้อยกว่า .01

ตารางที่ ๗.8 ร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองของผู้นำศาสนาอิสลามที่เห็นว่า
ไม่ขัดต่อหลักการของศาสนา จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ

(ก = ไม่ขัดต่อหลักการของศาสนา, ข = ขัดต่อหลักการศาสนา)

สถานการณ์	ก	ข	จำนวน	%
1. ภูมิฐานะของมัสยิดที่สังกัด ($X^2 = 10.886$, $df. = 3$, $Sig. = 0.012$)*				
ก. เขตพระโขนง	100.0	-	32	25.8
ข. เขตบางกระบือ	100.0	-	32	25.8
ค. เขตมีนบุรี	85.2	14.8	27	21.8
ง. เขตหนองจอก	97.0	3.0	33	26.6
2. ตำแหน่งทางผู้นำศาสนาอิสลาม ($X^2 = 4.994$, $df. = 3$, $Sig. = 0.172$)				
ก. อิหม่าม	98.1	1.9	52	41.9
ข. คอเต็บ	96.4	3.6	28	22.6
ค. บิหลั่น	84.6	15.4	13	10.5
ง. กรรมการมัสยิด	96.8	3.2	31	25.0
3. อายุ ($X^2 = 1.139$, $df. = 4$, $Sig. = 0.887$)				
ก. 20-30 ปี	100.0	-	4	3.2
ข. 31-40 ปี	100.0	-	16	12.9
ค. 41-50 ปี	96.3	3.7	27	21.8
ง. 51-60 ปี	95.1	4.9	41	33.1
จ. 61 ปีขึ้นไป	94.4	5.6	36	29.0

(มีต่อ)

ตารางที่ ผ.8 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	จำนวน	%
4. ระดับการศึกษา ($X^2 = 2.665$, $df.= 3$, $Sig.= 0.446$)				
ก. ประถมศึกษา	95.5	4.5	89	71.8
ข. มัธยมศึกษา	100.0	-	24	19.4
ค. อาชีวศึกษาชั้นสูง	100.0	-	3	2.4
ง. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	87.5	12.5	8	6.5
5. อาชีพ (ก่อนเป็นผู้นำศาสนาอิสลาม). ($X^2 = 2.508$, $df.= 3$, $Sig.= 0.473$)				
ก. ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	90.9	9.1	11	8.9
ข. ครูสอนศาสนา	100.0	-	29	23.4
ค. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการชุมชน	100.0	-	7	5.6
ง. อื่น ๆ	94.8	5.2	77	62.1
6. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ($X^2 = 2.987$, $df.= 3$, $Sig.= 0.322$)				
ก. 3 เดือน - 1 ปี	100.0	-	11	8.9
ข. 2 - 5 ปี	97.3	2.7	37	29.8
ค. 6 - 10 ปี	92.0	8.2	25	20.2
ง. มากกว่า 10 ปี	96.1	3.9	51	41.1
รวม	119	5	124	-
ร้อยละ	96.0	4.0	-	100.0

หมายเหตุ : * = มีนัยสำคัญน้อยกว่า .05

ตารางที่ ๗.9 ร้อยละของความถี่น้อยของการเคยสนใจฟังการหาเสียงเลือกตั้งจากพรรค
การเมือง จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ

(ก = ไปฟังทุกครั้ง, ข = ไปเป็นบางครั้งที่มีโอกาส, ค = ไม่สนใจ/ไม่เคยฟัง)

สถานการณ์	ก	ข	ค	จำนวน	%
1. ภูมิภาคอำนาจของมัสยิดที่สังกัด ($X^2 = 31.117, df. = 6, Sig. = 0.000$)**					
ก. เขตพระโขนง	28.1	71.9	-	32	26.2
ข. เขตบางกระปิ	33.3	63.3	3.3	30	24.6
ค. เขตมีนบุรี	-	70.4	29.6	27	22.1
ง. เขตหนองจอก	3.0	84.8	12.1	33	27.0
2. ตำแหน่งทางผู้นำศาสนาอิสลาม ($X^2 = 8.463, df. = 6, Sig. = 0.206$)					
ก. อิหม่าม	12.0	78.0	10.0	50	41.0
ข. คอเต็บ	14.3	71.4	14.3	28	23.0
ค. บิหลัน	7.7	69.2	23.1	13	10.7
ง. กรรมการมัสยิด	29.0	67.7	3.2	31	25.4
3. อายุ ($X^2 = 4.194, df. = 8, Sig. = 0.839$)					
ก. 20-30 ปี	25.0	50.0	25.0	4	3.3
ข. 31-40 ปี	18.8	81.3	-	16	13.1
ค. 41-50 ปี	18.5	74.1	7.4	27	22.1
ง. 51-60 ปี	15.4	71.8	12.8	39	32.0
จ. 61 ปีขึ้นไป	13.9	72.2	13.9	36	29.5
4. ระดับการศึกษา ($X^2 = 5.363, df. = 6, Sig. = 0.498$)					
ก. ประถมศึกษา	18.4	69.0	12.6	87	71.3
ข. มัธยมศึกษา	12.5	83.3	4.2	24	19.7
ค. อาชีวศึกษาชั้นสูง	-	66.7	33.3	3	2.5
ง. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	12.5	87.5	-	8	6.6

(มีต่อ)

ตารางที่ ผ.9 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	ค	จำนวน	%
5. อาชีพ (ก่อนเป็นผู้นำศาสนาอิสลาม) ($X^2 = 7.340$, $df. = 6$, $Sig. = 0.290$)					
ก. ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	-	100.0	-	10	8.2
ข. ครูสอนศาสนา	13.8	79.3	6.9	29	23.8
ค. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการชุมชน	28.6	71.4	-	7	5.7
ง. อื่น ๆ	18.4	67.1	14.5	76	62.3
6. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ($X^2 = 6.767$, $df. = 6$, $Sig. = 0.342$)					
ก. 3 เดือน - 1 ปี	9.1	81.8	9.1	11	9.0
ข. 2 - 5 ปี	16.2	78.4	5.4	37	30.0
ค. 6 - 10 ปี	16.0	60.0	24.0	25	20.5
ง. มากกว่า 10 ปี	18.4	73.5	8.2	49	40.2
รวม	20	89	13	122	-
ร้อยละ	16.4	73.0	10.7	-	100.0

หมายเหตุ : ** = มีนัยสำคัญน้อยกว่า .01

ตารางที่ ผ.10 ร้อยละของการเคยนำปัญหาต่าง ๆ ของมัธยมศึกษา กับผู้แทนในเขตของตน

จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ

(ก = ได้ปรึกษาในกรณีที่มีปัญหา, ข = ไม่เคยปรึกษาหารือ)

สถานภาพ	ก	ข	จำนวน	%
1. ภูมิฐานะของมัธยมที่สังกัด ($X^2 = 6.726$, $df. = 3$, $Sig. = 0.081$)				
ก. เขตพระโขนง	68.8	31.3	32	25.8
ข. เขตบางกระบือ	75.0	25.0	32	25.8
ค. เขตมีนบุรี	44.4	55.6	27	21.8
ง. เขตหนองจอก	57.6	42.4	33	26.6
2. ตำแหน่งทางผู้นำศาสนาอิสลาม ($X^2 = 6.556$, $df. = 3$, $Sig. = 0.087$)				
ก. อิหม่าม	71.2	28.8	52	41.9
ข. เกอเต็บ	46.4	53.6	28	22.6
ค. บิหลัน	46.2	53.8	13	10.5
ง. กรรมการมัธยม	67.7	32.3	31	25.0
3. อายุ ($X^2 = 8.826$, $df. = 4$, $Sig. = 0.065$)				
ก. 20-30 ปี	50.0	50.0	4	3.2
ข. 31-40 ปี	87.5	12.5	16	12.9
ค. 41-50 ปี	70.4	29.6	27	21.8
ง. 51-60 ปี	61.0	39.0	41	33.1
จ. 61 ปีขึ้นไป	47.2	52.4	36	29.0
4. ระดับการศึกษา ($X^2 = 2.942$, $df. = 3$, $Sig. = 0.400$)				
ก. ประถมศึกษา	58.4	41.6	89	71.8
ข. มัธยมศึกษา	66.7	33.3	24	19.4
ค. อาชีวศึกษาชั้นสูง	66.7	33.3	3	2.4
ง. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	87.5	12.5	8	6.5

(มีต่อ)

ตารางที่ ๙.10 (ต่อ)

สถานภาพ	ก	ข	จำนวน	%
5. อาชีพ (ก่อนเป็นผู้นำศาสนาอิสลาม) ($X^2 = 17.803$, $df.= 3$, $Sig.= 0.000$)**				
ก. ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	81.8	12.2	11	8.9
ข. ครูสอนศาสนา	82.8	17.2	29	23.4
ค. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการชุมชน	100.0	-	7	5.6
ง. อื่น ๆ	48.1	51.9	77	62.1
6. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ($X^2 = 0.798$, $df.= 3$, $Sig.= 0.849$)				
ก. 3 เดือน - 1 ปี	72.7	27.3	11	8.9
ข. 2 - 5 ปี	62.2	37.8	37	29.8
ค. 6 - 10 ปี	64.0	36.0	25	20.2
ง. มากกว่า 10 ปี	58.8	41.2	51	41.1
รวม	77	47	124	-
ร้อยละ	62.1	37.9	-	100.0

หมายเหตุ : ** = มีนัยสำคัญน้อยกว่า .01

ภาคผนวก ค.

แผนงานพัฒนาผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

1. ประเด็นปัญหา

กรุงเทพมหานครมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาเมือง โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีความสำนึกทางการเมืองและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รวมถึงการกระตุ้นเร่งเร้า และส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเมือง โดยการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนประชาชนในองค์การการเมือง การปกครองในทุกระดับทั้งในระดับชาติ ได้แก่ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และระดับท้องถิ่น ได้แก่ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขต เป็นต้น

ปัญหาของการพัฒนาผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่อยู่ในภารกิจของกรุงเทพมหานคร เกี่ยวเนื่องครอบคลุมประเด็นปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับประชาชน คือ การพัฒนาความรู้ ความสำนึกทางการเมืองของประชาชนยังไม่ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการใช้อิทธิเลือกตั้ง ซึ่งจากการวิจัยและประเมินผลของกรุงเทพมหานครทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง มักพบว่ายังมีประชาชนที่ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการใช้อิทธิ และบทบาทความสำคัญของผู้แทนและพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทำให้ไม่สามารถรักษาและใช้อิทธิได้อย่างถูกต้อง

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารการเลือกตั้ง ซึ่งยังมีข้อบกพร่องอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งยังไม่สมบูรณ์ การแก้ไขเพิ่มเติมรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ส.ส. 10) ถึงเจ้าบ้านมีความล่าช้า การจัดหน่วยเลือกตั้งยังไม่มีความชัดเจน หรือไปเลือกตั้งอยู่ที่ลับไม่สะดวกในการไปใช้สิทธิ การวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจคะแนนไม่มีมาตรฐานเดียวกัน เพราะกฎหมายมอบอำนาจให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการตรวจคะแนนตีความได้

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับผู้นำท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านยังขาดความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ และมีบทบาทยังไม่เหมาะสม และยังไม่เอื้ออำนวยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจและความสำนึกทางการเมืองของประชาชน ให้ยอมรับในคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2.2 เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการใช้สิทธิเลือกตั้งในทุกระดับอย่างกว้างขวาง

2.3 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยบริสุทธิ์และยุติธรรม

2.4 เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและปรับบทบาทผู้นำท้องถิ่นให้เอื้ออำนวยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

3. นโยบาย

3.1 ปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ และความสำนึกทางการเมืองของประชาชน โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

3.2 ส่งเสริมให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง โดยเน้นการเพิ่มคุณภาพการใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหลัก ส่วนพื้นที่ที่สถิติจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งต่ำให้เน้นการเพิ่มปริมาณควบคู่กับคุณภาพ

3.3 พัฒนาความรู้ ความเข้าใจและปรับบทบาทผู้นำท้องถิ่นให้เอื้ออำนวยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยเน้นการฝึกอบรมเป็นหลัก

4. เป้าหมาย

ในช่วงเวลาของแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2530-2534) กำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้

4.1 มีการประชาสัมพันธ์โดยรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องให้ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองในระบบประชาธิปไตย

4.2 การใช้สิทธิเลือกตั้ง

4.2.1 การการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรุงเทพมหานคร

(1) การเลือกตั้งทั่วไป มีผู้มาใช้สิทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

(2) การเลือกตั้งซ่อม มีผู้มาใช้สิทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

4.2.2 การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต

(1) การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีผู้มาใช้สิทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

(2) การเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

- การเลือกตั้งทั่วไป มีผู้มาใช้สิทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

- การเลือกตั้งซ่อม มีผู้มาใช้สิทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

(3) การเลือกสมาชิกสภาเขต

- การเลือกตั้งทั่วไป มีผู้มาใช้สิทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

- การเลือกตั้งซ่อม มีผู้มาใช้สิทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

4.2.3 บัตรเสียการเลือกตั้งทุกระดับ โดยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 3

4.3 มีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาผู้นำท้องถิ่นให้แก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตชั้นนอก และกรรมการชุมชนในเขตชั้นใน ตามความต้องการและความเหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น

5. แนวทางและมาตรการในการดำเนินงาน

5.1 การประชาสัมพันธ์

5.1.1 ให้กองประชาสัมพันธ์ประสานงานกับกองปกครองและทะเบียนและสำนักงานเขตต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ในหลัก วิธีการ และชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดทำเอกสารเผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนต่าง ๆ

5.1.2 ให้สำนักงานเขตต่าง ๆ จัดทำโครงการปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ และความสำนึกของประชาชนในทางการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยให้เริ่มไปตามความเหมาะสมในแต่ละท้องที่

5.2 การเพิ่มคุณภาพและปริมาณการใช้สิทธิเลือกตั้ง

นอกเหนือจากการประชาสัมพันธ์ ซึ่งรวมเข้าไว้ในข้อ 5.1 ด้วยแล้ว ให้แต่ละสำนักงานเขตปรับปรุงบริหารการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้สมบูรณ์ การจัดหน่วยเลือกตั้งให้มีลักษณะการกระจายและห่างไกล โดยคำนึงถึงความสะดวกของผู้ไปใช้สิทธิเป็นหลัก การจัดส่ง ส.ส. 10 ถึงเจ้าบ้านให้มีความพอใจที่จะไปตรวจและขอแก้ไขเพิ่มเติมชื่อในบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ถูกต้องและการฝึกอบรมชักจูงแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวินิจฉัยบัตรดี บัตรเสีย ของคณะกรรมการตรวจคะแนนให้รัดกุมยิ่งขึ้น

5.3 การฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่น

ให้สำนักงานเขตต่าง ๆ ประสานงานกับกองฝึกอบรมในการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้แก่ผู้นำท้องถิ่น ตามความต้องการและความเหมาะสมในแต่ละท้องที่

6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กองประชาสัมพันธ์ กองปกครองและทะเบียน กองฝึกอบรม สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุกเขต.

ภาคผนวก ง.

ประมวลกฎหมาย กฎกระทรวง และระเบียบเกี่ยวกับกิจการศาสนาอิสลาม

ระเบียบการแต่งตั้งถอดถอน

กรรมการอิสลามประจำมัสยิด (สุเหร่า)

และวิธีดำเนินการอันเกี่ยวแก่ศาสนกิจของมัสยิด (สุเหร่า)

พ.ศ. 2492

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนาอิสลาม ฝ่ายอิสลาม พุทธศักราช 2488 และด้วยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย กำหนดระเบียบการแต่งตั้งถอดถอนกรรมการอิสลามประจำจังหวัด (สุเหร่า) และวิธีดำเนินการอันเกี่ยวแก่ศาสนกิจของมัสยิด (สุเหร่า) ขึ้นไว้สำหรับเป็นระเบียบถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

ข้อความเบื้องต้น

ข้อ 1. ระเบียบการนี้ให้เรียกว่า "ระเบียบการแต่งตั้งถอดถอนกรรมการอิสลามประจำมัสยิด (สุเหร่า) และวิธีดำเนินการอันเกี่ยวแก่ศาสนกิจของมัสยิด (สุเหร่า) พ.ศ. 2492"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2492 เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้คณะกรรมการอิสลามแห่งประเทศไทย เป็นผู้รักษาระเบียบการนี้

หมวด 1

กรรมการอิสลามประจำจังหวัด

ข้อ 4. คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด จะพึงมีได้แห่งละ 15 คน กอปรด้วยอิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง อิหม่ามเป็นประธานกรรมการ คอเต็บเป็นรองประธานกรรมการ

- ข้อ 5. ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสลามประจำมัสยิด ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้
- ก. เป็นอิสลามิกชน
 - ข. อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์
 - ค. ความประพฤติเรียบร้อยตามพระธรรมวินัย
 - ง. กระทำพิธีกรรมในวันศุกร์ตามพระธรรมวินัยเป็นเนื่องนิจ
 - จ. ไม่เป็นบุคคลที่ร่างกายทุพพลภาพ เสมือนไร้ความสามารถ หรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคอันล้าคมพึงรังเกียจ
 - ฉ. ไม่เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการอิสลามประจำมัสยิด เว้นแต่สัปปุรุษประจำมัสยิดนั้นมากกว่าครั้งหนึ่งให้ความไว้วางใจ
 - ช. ไม่เคยต้องคำพิพากษาของศาลในความผิดอาญา เว้นแต่ความผิดฐานลหุโทษ หรือกระทำโดยความประมาท หรือสัปปุรุษประจำมัสยิดนั้นมากกว่าครั้งหนึ่งให้ความไว้วางใจ
 - ซ. มีชื่อในทะเบียนสัปปุรุษประจำมัสยิดนั้นไม่น้อยกว่า 6 เดือน
 - ฅ. มีความรู้ความสามารถประกอบพิธีนมัสการได้ถูกต้องตามพระวินัย และรักษาจารีตประเพณีอันดีงามของศาสนายี่สิบสาม
 - ฎ. ผู้ดำรงตำแหน่งอิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น ต้องเป็นชาย
- ข้อ 6. กรรมการอิสลามประจำมัสยิด มีหน้าที่ดังนี้
- ก. จัดการบำรุงรักษามัสยิดและศาสนสมบัติ (วากัฟ) ตามพระวินัย กฎหมาย ระเบียบ และมติของที่ประชุม ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย และมั่นคงและเกิดผลประโยชน์
 - ข. แนะนำตักเตือนปวงสัปปุรุษให้ปฏิบัติศาสนกิจโดยเคร่งครัด และมีความสามัคคี
 - ค. จัดทำเอกสารการบัญชีต่าง ๆ ของมัสยิดให้ถูกต้องครบถ้วน
 - ง. จัดทำทะเบียนสัปปุรุษ รักษาสมุดทะเบียน และจำหน่ายแก่ทะเบียนให้ถูกต้องเสมอ
 - จ. วางระเบียบปฏิบัติภายในมัสยิด เพื่อให้การบำเพ็ญศาสนกิจและพิธีกรรมเป็นไปโดยเรียบร้อย
 - ฉ. รับข้อพิพาท เรื่องศาสนาของปวงสัปปุรุษ
 - ช. แจ้งการเห็นเดือนชะบาน รอมฎอน เชาวาล ชุลฮิจยะ ต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
 - ซ. จัดการเรื่องครอบครัวและพรรคตามพระวินัย

๗. แสดงงบบยอดบัญชีรายจ่ายเงินและทะเบียนค่าสนสัมบัติต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ภายในเดือนมกราคมทุกปี
๘. กรรมการแต่ละคน ต้องรับผิดชอบในหน้าที่ของตน และต้องรับผิดชอบร่วมกันในกิจการทั่วไปของมัสยิด

ข้อ 7. อิหม่าม มีหน้าที่ดังนี้

- ก. ปฏิบัติการในหน้าที่อิหม่ามตามพระธรรมวินัย
- ข. ปกครองและสอดส่องให้สัปบุรุษในมัสยิด ปฏิบัติตามพระวินัย ข้อบังคับ และระเบียบของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
- ค. อำนวยความสะดวกแก่บรรดาสัปบุรุษในการบำเพ็ญกุศล
- ง. ส่งสอนอบรมวิद्याการทางศาสนาอิสลามแก่ปวงสัปบุรุษ

ข้อ 8. คอเต็บ มีหน้าที่ดังนี้

- ก. ปฏิบัติการในหน้าที่คอเต็บตามพระธรรมวินัย
- ข. แสดงธรรมกถาอบรมสั่งสอนศีลธรรม และพระธรรมวินัยแก่ปวงสัปบุรุษ

ข้อ 9. บิหลัน มีหน้าที่ดังนี้

- ก. ปฏิบัติการในหน้าที่บิหลันตามพระธรรมวินัย
- ข. คอยดูดวงจันทร์ของเดือนชะบาน รอมฎอน เชาวาล และซุลฮิจยะ ในเวลาพลบค่ำของวันต้นเดือนนั้น

หมวด 2

การแต่งตั้งและถอดถอน

ข้อ 10. ให้กรรมการอิสลามประจำจังหวัดผู้ได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เป็นประธานในที่ประชุมปวงสัปบุรุษ เลือกผู้มีคุณสมบัติตามข้อ 5 ขึ้นเป็นอิหม่าม คอเต็บ บิหลัน และกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

วิธีเลือกจะกระทำโดยลับหรือเปิดเผยก็ได้

ในกรณีที่ผู้รับเลือกมีคะแนนเสียงเท่ากันให้จับสลาก

เมื่อสัปบุรุษส่วนมากที่มาประชุม เลือกผู้ใดขึ้นเป็นกรรมการตำแหน่งใดแล้ว ให้ประธานที่ประชุมทำบันทึกหลักฐานไว้ แล้วรายงานไปยังคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เพื่อดำเนินการออกหนังสือสำคัญตามแบบท้ายระเบียบการนี้

จังหวัดใดยังไม่มียุทธการอิสลามประจำจังหวัด ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการโดยอนุโลม

ข้อ 11. หนังสือแต่งตั้งกรรมการอิสลามประจำมัสยิด ให้คิดไว้ ๗ มัสยิดโดยเปิดเผย

ข้อ 12. กรรมการอิสลามประจำมัสยิด นอกจากอิหม่าม คอเต็บ และบิหลั่น ให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 4 ปี

ข้อ 13. กรรมการอิสลามประจำมัสยิด พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

ก. ตาย

ข. ลาออก

ค. ขาดคุณสมบัติตามหมวด 1

ง. ลี้ปบุรุษเกินกว่ากึ่งหนึ่งยื่นคำร้อง และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสอบสวนพิจารณาสั่งให้ออกจากตำแหน่ง

จ. คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดวินิจฉัยให้ออกจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่มัสยิด

ฉ. คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดวินิจฉัยให้ออกจากตำแหน่ง โดยเห็นว่าเป็นผู้ดำเนินการของมัสยิดไปในทางไม่สงบเรียบร้อย หรือขัดต่อพระธรรมวินัยหรือกระทำอันอาจเสื่อมเสียประโยชน์ของมัสยิด

ช. มัสยิดสิ้นสภาพลงโดยถูกยุบหรือเพิกถอน

ข้อ 14. ถ้าตำแหน่งกรรมการอิสลามประจำมัสยิดว่างลงเพราะเหตุอื่นใด นอกจากถึงคราวออกตามทีกล่าวนำในข้อ 12 ถ้ามีเหตุอันควร ก็ให้ประชุมสับบุรุษเลือกตั้งกรรมการขึ้นแทนตามวิธีการทีกล่าวนำในข้อ 10

กรรมการซึ่งเข้ามาแทนนั้น อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของตำแหน่งที่ตนดำรงแทนเหลืออยู่

ข้อ 15. อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น คนใดดำรงตำแหน่งหน้าที่โดยเรียบร้อย เมื่อชรา พุพภาพ หรือพิการ ให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพิจารณาให้พ้นจากตำแหน่งและยกขึ้นเป็นกิตติมศักดิ์ในตำแหน่งเดิม

ข้อ 16. กรรมการอิสลามประจำมัสยิดคนใด พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ด้วยเหตุใดๆ ก็ตามต้องมอบทรัพย์สินและสรรพวัตถุต่าง ๆ เท่าที่ครอบครองอยู่ในขณะดำรงตำแหน่งหน้าที่นั้น ให้แก่ผู้ที่ได้รับตำแหน่งใหม่

หมวด 3

จริยาของกรรมการอิสลามประจำมัสยิด

ข้อ 17. กรรมการอิสลามประจำมัสยิด ต้องเคารพและปฏิบัติตามพระกรรมวินัย กฏ ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน คำสั่งแนะนำชี้แจง ของคณะกรรมการอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

ข้อ 18. กรรมการอิสลามประจำมัสยิด ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม สุจริต ห้ามมิให้ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ในทางที่ไม่สมควร และระมัดระวังมิให้เสียหายแก่หมู่คณะ

ข้อ 19. กรรมการอิสลามประจำมัสยิด ต้องสุภาพ เรียบร้อยต่อผู้อาวุโส และต่อประชาชน

ข้อ 20. กรรมการอิสลามประจำมัสยิด ต้องเป็นผู้นำปฏิบัติศาสนกิจเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ชักจูงส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ข้อ 21. เมื่อกรรมการอิสลามประจำมัสยิด ละเมิดจริยาดังกล่าวในหมวดนี้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด มีอำนาจสอบสวนพิจารณาสั่งการลงโทษให้ออกจากตำแหน่งหรือภาคทัณฑ์ ตามสมควรแก่กรณี

กรรมการอิสลามประจำมัสยิดที่ถูกลงโทษ เห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมก็มีสิทธิยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลา 30 วัน นับแต่ได้รับคำสั่งลงโทษ ต่อคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เพื่อวินิจฉัย คำสั่งของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นที่สุด

หมวด 4

ทะเบียนสับบุรุษ

ข้อ 22. ให้คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด จัดทำทะเบียนสับบุรุษประจำมัสยิดขึ้นไว้ มีรายการดังนี้

- ก. สับบุรุษที่มีอยู่ในเขตมัสยิด
- ข. สับบุรุษที่นมาศการในวันศุกร์เป็นปกติ
- ค. สับบุรุษที่ไม่ต้องนมาศการในวันศุกร์
- ง. การเกิด การตาย การย้ายเข้า และย้ายออกของสับบุรุษ

ข้อ 23. ให้คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด สำเนาทะเบียนสัปบุรุษ ซึ่งคงทะเบียนอยู่เมื่อสิ้นปีส่งคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด 2 ชุด ภายในเดือนมกราคมของปีใหม่ทุกปี ซึ่งคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเก็บรักษาไว้ 1 ชุด ส่งไปยังคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย 1 ชุด

ข้อ 24. สัปบุรุษคนหนึ่ง พึงมีชื่อในทะเบียนสัปบุรุษได้เพียงแห่งเดียว และต้องไปแจ้งการในวันศุกร์ที่มัสยิดนั้น เว้นแต่มีเหตุจำเป็นชั่วคราว

ข้อ 25. สัปบุรุษที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนสัปบุรุษมัสยิดใด มีสิทธิคัดเลือก หรือได้รับคัดเลือกให้เป็นกรรมการอิสลามประจำมัสยิดนั้น

ข้อ 26. สัปบุรุษใดไม่ประพฤติตามพระธรรมวินัย หรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดก็ดี คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดก็ดี คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยก็ดี อาจถูกคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดสั่งให้ลบชื่อออกจากทะเบียนสัปบุรุษก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ห้ามมิให้ขึ้นทะเบียนสัปบุรุษนั้น

ข้อ 27. สัปบุรุษที่ถูกลบชื่อ เมื่อสารภาพผิดและให้ทำทัณฑ์บนไว้ต่อคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด ก็ให้คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดขึ้นทะเบียนสัปบุรุษนั้นไว้ได้

ข้อ 28. สัปบุรุษที่ถูกลบชื่อ เห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม มีสิทธิยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลา 30 วัน นับแต่ได้รับคำสั่งให้ลบชื่อต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เพื่อวินิจฉัย คำสั่งของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นที่สุด

ข้อ 29. การปฏิบัติเกี่ยวกับทะเบียนในหมวดนี้ ห้ามมิให้เรียกค่าธรรมเนียมใด ๆ

หงส์

หมวด 5

ศาสนสมบัติ

ข้อ 30. ให้คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด จัดทำบัญชีศาสนสมบัติของมัสยิดไว้ 2 ชุด เก็บรักษาไว้ ณ มัสยิด 1 ชุด ส่งคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด 1 ชุด เมื่อมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้รีบรายงานให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทราบ เพื่อแก้ไขให้ถูกต้องตรงกัน

ข้อ 31. ให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย มีอำนาจตรวจ ควบคุม และสั่งการอันเกี่ยวกับบรรดาเอกสารการเงิน และศาสนสมบัติของมัสยิดให้เป็นไปตามระเบียบการนี้

หมวด 6

บทเฉพาะการ

ข้อ 32. ในวาระเริ่มแรกประกาศใช้ระเบียบการนี้ กลุ่มอิสลามิกชนใดที่มีมัสยิดมากกว่าหนึ่งแห่ง ให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด พยายามแนะนำ ชี้แจง ชักจูงให้บรรดาสัปบุรุษของกลุ่มอิสลามิกชนนั้นมีความศรัทธาเลื่อมใสปฏิบัติศาสนกิจตามพระธรรมวินัย ให้มีความร่วมมือ สามัคคีชุมนุมร่วมกันกระทำพิธีนมัสการในวันศุกร์ ๗ มัสยิดใดมัสยิดหนึ่งที่เห็นสมควรเพียงแห่งเดียว

สัปบุรุษของมัสยิดที่ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดดังกล่าวมาในวรรคก่อน มัสยิดนั้นอาจไม่ได้รับความเห็นชอบในการจดทะเบียนตามความในพระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. 2450

ข้อ 33. ให้กรรมการอิสลามประจำมัสยิด ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนแล้ว เป็นกรรมการอิสลามประจำมัสยิด และเริ่มนับอายุตำแหน่งตามข้อ 12 ตั้งแต่วันประกาศใช้ระเบียบนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 2 ตุลาคม 2492

(ลงนาม) ต่วน สุวรรณศาสตร์

ประธานกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

อนุมัติ

(ลงนาม) พลเอก ม. พรหมโยธี

(มังกร พรหมโยธี)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

พระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม
พุทธศักราช 2488

โดยที่เห็นว่าตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประชาชนชาวไทยย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนาโดยพระมหากษัตริย์ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก และเมื่อได้คำนึงถึงประชาชนชาวไทยในบางท้องถิ่นที่ขึ้นับถือศาสนาอิสลามแล้วก็ตาม ควรที่จะส่งเคราะห์และคุ้มครองอิสลามศาสนิกของพระองค์ได้ ประกอบศาสนกิจตามศรัทธาสมกับที่จะเป็นประชาชนของประเทศไทยอันเป็นประเทศเอกราช

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 56 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงได้ตราพระราชกฤษฎีกาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้ให้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พุทธศักราช 2488"

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

*มาตรา 3 พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจุฬาราชมนตรี เพื่อให้คำปรึกษาแก่กรมการศาสนาในกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม และให้มีเงินอุดหนุนฐานะจุฬาราชมนตรีตามสมควร

มาตรา 4 เมื่อเห็นสมควรกระทรวงศึกษาธิการอาจจัดตั้งสถานการศึกษาเรียกว่า "อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย" เพื่ออิสลามศาสนิกจะได้ศึกษาและรับการอบรมในทางศาสนา ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนี้มีสิทธิเข้ารับเลือกเพื่อรับพระราชทานเงินทุนส่งไปเข้าศาสนาจารย์ ๗ นครเมกกะ ตามจำนวนที่จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ กำหนดขึ้นเป็นคราว ๆ

มาตรา 5 รัฐบาลอาจจัดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย" มีหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแก่กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงศึกษาธิการในกิจการที่เกี่ยวข้องแก่ศาสนาอิสลาม

หมายเหตุ : มาตรา 3 ได้แก้ไขข้อความตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2491 แล้ว.

มาตรา 6 คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยประกอบด้วยประธานกรรมการ และกรรมการซึ่งเป็นอิสลามศาสนิกจำนวนไม่ต่ำกว่า 5 นาย แต่งตั้งและถอดถอนโดยพระบรมราชโองการตามคำแนะนำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จุฬาราชมนตรีเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง

มาตรา 7 จังหวัดใดมีประชาชนผู้นับถือศาสนาอิสลามจำนวนมากพอสมควร กระทรวงมหาดไทยอาจจัดให้มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด มีหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแก่คณะกรรมการจังหวัดในกิจการเกี่ยวกับศาสนาอิสลามในจังหวัดนั้น คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการซึ่งเป็นอิสลามศาสนิกมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 5 นาย แต่งตั้งและถอดถอนโดยกระทรวงมหาดไทย

จังหวัดใดที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยทำหน้าที่คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนั้น ๆ

มาตรา 8 คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด อาจจัดให้มีคณะกรรมการประจำสุเหร่าด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการจังหวัด โดยให้ตะอิหม่ามเป็นประธาน

ระเบียบการแต่งตั้งถอดถอนและวิธีดำเนินการอื่นเกี่ยวกับศาสนิกของสุเหร่า ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดด้วยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 9 บรรดากรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย กรรมการอิสลามประจำจังหวัด กรรมการอิสลามประจำสุเหร่า และเจ้าหน้าที่ฝ่ายอิสลาม มีสิทธิสวมเสื้อครุยและประดับเข็มพระปรมาภิไธย ตามระเบียบที่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ กำหนดขึ้นไว้

มาตรา 10 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ให้การกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงศึกษาธิการปรึกษารัฐมนตรีว่าการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เพื่อวางระเบียบอื่น ๆ อันเกี่ยวกับการศาสนิกฝ่ายอิสลาม เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ควง อภัยวงศ์

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม

พ.ศ. 2490

ในนามพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

รังสิต กรมขุนทัฬหยาทรเรนทร

พระยามานวราชเสวี

ให้ไว้ ณ วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2490

เป็นปีที่ 2 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยมัสยิดอิสลาม

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. 2490"

มาตรา 2 พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มิบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งขัดแย้งกับบทพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"มัสยิด" หมายความว่า สถานที่ซึ่งอิสลามิกชนมีสิทธิ์ใช้เป็นประกอบพิธีกรรมตามลัทธิศาสนาอิสลามในวันศุกร์เป็นปกติ

มาตรา 5 ให้มัสยิดซึ่งได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วเป็นนิติบุคคล

มาตรา 6 ในการขอจดทะเบียนมัสยิด ให้อธิหมาม คอเต็บ บิหลั่น เป็นผู้ขอ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

มาตรา 7 แต่ละมัสยิดซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ให้มีกรรมการคณะหนึ่งไม่น้อยกว่า 7 คน เรียกว่า คณะกรรมการมัสยิด มีหน้าที่จัดการทั่วไปในกิจการและทรัพย์สินของมัสยิด

มาตรา 8 ให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้งและถอดถอนกรรมการมัสยิด

มาตรา 9 ในการดำเนินของคณะกรรมการมัสยิดให้เป็นไปตามเสียงข้างมากของคณะกรรมการมัสยิด

มาตรา 10 มัสยิดใดมีสัปบุรุษน้อย หรือมีพฤติการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งอันไม่สามารถจะดำรงอยู่ได้ หรือเล็กร้างไป ให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เป็นผู้รายงานไปยังคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย เพื่อขอคำสั่งให้เลิกมัสยิดนั้น ในกรณีที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้คณะกรรมการจังหวัดเป็นผู้รายงาน

เมื่อคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ได้สั่งให้เลิกมัสยิดนั้นแล้ว ก็ให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการจังหวัดแล้วแต่กรณี แจ้งไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับจดทะเบียนมัสยิดนั้น

มาตรา 11 บรรดาทรัพย์สินของมัสยิดซึ่งคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยได้สั่งให้เลิกไปแล้วให้โอนไปยังมัสยิดที่ใกล้ที่สุด และถ้าไม่มีทางจะหาได้ให้โอนไปยังนิติบุคคลหรือองค์การอื่นที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน

มาตรา 12 ภายใต้บังคับมาตรา 10 จังหวัดใดที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

มาตรา 13 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวง กำหนดพิธีการจดทะเบียนของมัสยิด

กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเรือตรี ถ. ธารังนาวาสวัสดิ์
นายกรัฐมนตรี

กฎกระทรวง

(พ.ศ. 2491)

ออกตามความในพระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม

พ.ศ. 2490

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. 2490 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ข้าหลวงประจำจังหวัดหรือผู้รักษาการแทนข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ 2 การขอตระเบียนมัสยิดให้ผู้ขอทำเรื่องราวตามแบบ ม.อ. 1 ท้ายกฎนี้ พร้อมด้วยหลักฐานการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดหรือยื่นต่อคณะกรรมการอำเภอท้องที่ที่มีมัสยิดนั้นตั้งอยู่

ข้อ 3 เมื่อคณะกรรมการอำเภอท้องที่ได้รับเรื่องแล้วให้รีบเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อ 4 ภายในกำหนด 30 วัน นับตั้งแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับเรื่องราวให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งการและแจ้งไปยังคณะกรรมการอำเภอ เพื่อแจ้งให้ผู้ยื่นเรื่องราวทราบเป็นลายลักษณ์อักษรว่าได้รับจดทะเบียนมัสยิดนั้นหรือไม่ ในกรณีไม่รับจดทะเบียนนั้นให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงเหตุผลไว้ด้วย

มัสยิดที่ได้จดทะเบียนแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนตามแบบ ม.อ. 2 ท้ายกฎนี้

ข้อ 5 ให้มีทะเบียนมัสยิดที่ได้รับจดทะเบียนแล้ว แสดง วัน เดือน ปี ที่ได้รับจดทะเบียนและสถานที่ตั้งตามแบบ ม.อ. 2 ท้ายกฎนี้ 3 ฉบับ เก็บรักษาไว้ ณ อำเภอท้องที่ 1 ฉบับ ศาลากลาง 1 ฉบับ กระทรวงมหาดไทย 1 ฉบับ

เรื่องราวที่ขอตระเบียนและหลักฐานทั้งหมด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เก็บรักษาไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด

ผู้ใดประสงค์จะดูทะเบียนและเอกสารต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการจดทะเบียนให้ดูได้ระหว่างเวลาราชการตามปกติ ถ้าจะขอสำเนาบัญชีหรือเอกสารเรื่องราว ซึ่งเจ้าหน้าที่รับรองให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกให้

ข้อ 6 เมื่อมีการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนอิหม่าม คอเต็บ จิหลัน หรือกรรมการมัสยิด หรือสถานที่ตั้งมัสยิด ให้อิหม่าม คอเต็บ จิหลัน ที่ดำรงตำแหน่งขึ้นเรื่องราวตามแบบ ม.อ. 3 ท้ายกฎนี้ ต่อคณะกรรมการอำเภอท้องที่ เพื่อเสนอไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่แก้ไขทะเบียน และรายงานไปยังกระทรวงมหาดไทย

ข้อ 7 การแจ้งเลิกมัสยิดตามความในมาตรา 10 วรรค 2 ให้ผู้มีหน้าที่แจ้งเรื่องราวตามแบบ ม.อ.4 ท้ายกฎนี้ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งแล้วให้บันทึกไว้ในทะเบียน และแจ้งอำเภอด้วยรายงานไปยังกระทรวงมหาดไทย

ให้ไว้ ณ วันที่ 13 เมษายน 2491

บุญแห่ง ทองสวัสดิ์

ผู้สั่งราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

พระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม
(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2491

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
คณะกษัตริย์มนตรีในหน้าที่สุสำเร็จราชการแทนพระองค์
รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร

อลงกต

ธานีนิติ

มานวราชเสวี

อตุลเดชจรัส

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 ธันวาคม 2491 เป็นปีที่ 3 ในรัชการปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่าย
อิสลาม พุทธศักราช 2488

พระมหากษัตริย์อัครราชกุมารตามความในมาตรา 86 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้
มาตรา 1 พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า "พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2491"

มาตรา 2 พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พุทธศักราช 2488 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา 3 พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจุฬาราชมนตรี เพื่อให้คำปรึกษาแก่กรรมการศาสนาเนเธอร์แลนด์ศึกษาธิการเกี่ยวกับการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม และให้มีเงินอุดหนุนฐานะจุฬาราชมนตรีตามสมควร"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขต
จังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล
พ.ศ. 2499

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
รังสิต กรมขุนชัยนาทนเรนทร
พระยามานวราชเสวี

ให้ไว้ ณ วันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2489 เป็นปีที่ 1 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควร ให้ใช้กฎหมายอิสลามในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งเกี่ยว
ด้วยเรื่องครอบครัวและมรดกอิสลามศาสนิกของศาลชั้นต้นในจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา
และสตูล ซึ่งอิสลามศาสนิกเป็นโจทก์ จำเลย หรือเป็นผู้เสนอคำขอในคดีที่ไม่มีข้อพิพาท

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการ
ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลาม
ในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. 2499"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจา
นุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดกอิสลาม
ศาสนิกของศาลชั้นต้น ในจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล ซึ่งอิสลามศาสนิกเป็นทั้ง
โจทก์ จำเลย หรือเป็นผู้เสนอคำขอในคดีที่ไม่มีข้อพิพาท ให้ใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบ
ครัวและมรดกบังคับแทนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการนั้น เว้นแต่
บทบัญญัติว่าด้วยอายุความมรดก ทั้งนี้ไม่ว่ามูลคดีเกิดขึ้นก่อนหรือหลังวันใช้พระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 การพิจารณาคดีในศาลชั้นต้นตามความในมาตรา 3 ให้คะโตะยุติธรรม
หนึ่งนายหนึ่งพิจารณาพร้อมด้วยพิพากษา

ให้คะโตะยุติธรรมมีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายอิสลาม และ
ลงลายมือชื่อในคำพิพากษาที่พิพากตามคำวินิจฉัยชี้ขาดนั้นด้วย

คำวินิจฉัยชี้ขาดของคะโตะยุติธรรมในข้อกฎหมายอิสลามให้เป็นอันเด็ดขาดในคดีนั้น

มาตรา 5 ให้นำบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยการ
คัดค้านผู้พิพากษามาใช้แก่การคัดค้านคณะตุ้ะยุติธรรมโดยอนุโลม

เมื่อมีเหตุที่คณะตุ้ะยุติธรรมปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ ให้คู่ความตกลงกันเลือกอิสลาม
ศาสนิก 1 นาย ปฏิบัติหน้าที่แทนคณะตุ้ะยุติธรรมเฉพาะคดี ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ต่างเสนอชื่อ
อิสลามิกที่สมควรต่อผู้พิพากษาหัวหน้าศาลฝ่ายละเท่า ๆ กัน แต่ไม่ให้เกินฝ่ายละ 3 นาย
เมื่อผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเลือกผู้ใดจากรายการชื่อที่คู่ความเสนอนั้น ให้ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่
แทนคณะตุ้ะยุติธรรมเฉพาะคดีนั้นได้

มาตรา 6 บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ไม่กระทบถึงคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาล
ในวันใช้พระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่คดีนั้นเป็นคดีที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลชั้นต้น และคู่ความหรือผู้
เสนอคำขอในคดีที่ไม่มีข้อพิพาท แล้วแต่กรณีได้ร้องขอต่อศาลภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ใช้
พระราชบัญญัติ ให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติบังคับ ในกรณีเช่นนี้ ให้ศาลสั่งให้มีการ
เสนอคำฟ้องหรือคำขอใหม่ และให้ดำเนินการพิจารณาพิพากษาต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 7 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเรือตรี ถ. ช่างนาवासวัสดิ์

นายกรัฐมนตรี

ระเบียบการจดทะเบียนนิติ

พ.ศ. 2491

เพื่อดำเนินการจดทะเบียนนิติตามพระราชบัญญัตินิติอิสลาม พ.ศ. 2490 และกฎกระทรวงมหาดไทยตามความในมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัตินิติอิสลาม พ.ศ. 2490 กระทรวงมหาดไทยจึงได้วางระเบียบขึ้นปฏิบัติดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1

การยื่นเรื่องราวขอจดทะเบียนนิติ

1. การขอจดทะเบียนนิติให้หม่อม คอเต็บ และบิหลันแห่งนิติอื่น ๆ ร่วมกันยื่นเรื่องราวต่อคณะกรรมการอำเภอท้องที่ที่มีนิติอยู่ ตามแบบ ม.อ. 1 ท้ายกฎกระทรวงพร้อมด้วยหลักฐานให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
2. เมื่อคณะกรรมการอำเภอได้รับเรื่องราวไว้แล้วให้ตรวจสอบ เมื่อเห็นเป็นการถูกต้องแล้วให้รับเสนอเรื่องราวพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่
3. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับเรื่องราว และความเห็นจากคณะกรรมการอำเภอแล้วให้รีบพิจารณาและสั่งการตามกฎกระทรวงข้อ 4 ภายในกำหนด 30 วัน
เมื่อคณะกรรมการอำเภอ ได้รับแจ้งคำสั่งจากเจ้าหน้าที่แล้วให้รีบแจ้งให้คู่ยื่นเรื่องราวทราบเป็นลายลักษณ์อักษรว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับจดทะเบียนหรือไม่
4. เมื่อนิติใดได้รับแจ้งการอนุญาติให้จดทะเบียนแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหนังสือสำคัญตามแบบ ม.อ. 2 ท้ายกฎกระทรวงให้ผู้ร้องไป และทำแบบ ม.อ. 2 ขึ้นอีก 3 ฉบับ ส่งไปเก็บไว้ ณ อำเภอท้องที่ 1 ฉบับ ศาลากลาง 1 ฉบับ กระทรวงมหาดไทย 1 ฉบับ

ส่วนที่ 2

การแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงอิหม่าม คอเต็บ

บิหลันหรือกรรมการนิติ หรือสภารักษานิติ

5. เมื่อได้มีการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงอิหม่าม คอเต็บ บิหลัน หรือกรรมการนิติให้หม่อม คอเต็บ บิหลันที่ดำรงอยู่ร่วมกันยื่นเรื่องราว ตามแบบ ม.อ. 3 ท้ายกฎกระทรวงต่อคณะกรรมการอำเภอท้องที่

เมื่อคณะกรรมการอำเภอได้รับเรื่องราวตามแบบ ม.อ. 3 แล้ว ให้เสนอเรื่องราวนั้นไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อเก็บเป็นทะเบียนหรือแก้ไขแล้วแต่กรณี แล้วรายงานส่งสำเนาซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่รับรองแล้วไปยังกระทรวงเพื่อรวมเป็นหลักฐานให้ตรงกัน

ส่วนที่ 3

การเลิกมัสยิด

6. เมื่อมีการเลิกมัสยิด ให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด หรือคณะกรรมการจังหวัดในกรณีที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด รายงานขอเลิกไปยังคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยพร้อมด้วยหลักฐาน (ถ้ามี)

7. เมื่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดได้รับคำสั่งให้เลิกมัสยิดจากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยแล้ว ให้แจ้งการเลิกมัสยิดตามแบบ ม.อ. 4 ท้ายกฎกระทรวงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ในกรณีที่คณะกรรมการจังหวัดเป็นผู้รายงานขอเลิกให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกการเลิกมัสยิดนั้นไว้ในทะเบียน

8. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับการแจ้งเลิกมัสยิดแล้ว ให้แจ้งไปยังอำเภอเกี่ยวกับรายงานไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อลงหมายเหตุทะเบียน

ส่วนที่ 4

ทะเบียนมัสยิด

9. มัสยิดที่ได้รับทะเบียนแล้ว ให้มีทะเบียนไว้เป็นหลักฐานตามแบบ ม.อ. 2 ท้ายกฎกระทรวงเก็บรักษาไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ 1 ฉบับ ศาลากลางจังหวัด 1 ฉบับ กระทรวงมหาดไทย 1 ฉบับ

10. เรื่องราวที่ขอจดทะเบียนและหลักฐานทั้งหมดให้พนักงานเจ้าหน้าที่เก็บรักษาไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด

11. ทะเบียนมัสยิดที่ได้รับจดทะเบียนแล้ว ให้เก็บใส่แฟ้มไว้เป็นราย ๆ ตามลำดับก่อนหลังที่ได้รับจดทะเบียนและเก็บรักษาไว้เช่นเดียวกับการเก็บหนังสือสำคัญราชการ

ส่วนที่ 5

แนบพิมพ์

12. แบบ ม.อ. 1 เป็นแบบเรื่องราวขออนุญาตจดทะเบียนมัสยิด ให้ผู้ยื่นเรื่องราวกรอกข้อความตามช่องว่างทางด้านหน้า เสร็จแล้วให้ลงลายมือชื่อยื่นต่อคณะกรรมการอำเภอท้องที่ที่มีมัสยิดนั้นตั้งอยู่ พร้อมด้วยลายมือชื่อการให้ความเห็นชื่อของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดท้ายเรื่องนั้น ส่วนด้านหลังให้คณะกรรมการอำเภอท้องที่ลงความเห็นเพื่อเสนอขอรับอนุญาตจดทะเบียนมัสยิดไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่

13. แบบ ม.อ. 2 เป็นทะเบียนมัสยิดที่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนจากเจ้าหน้าที่แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ออกให้แก่มัสยิด เมื่อมีผู้ร้องขอรับหลักฐานทะเบียนและให้ทำแบบ ม.อ. 2 นี้ขึ้นอีก 3 ฉบับ ส่งไปเก็บไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ 1 ฉบับ ศาลากลางจังหวัด 1 ฉบับ กระทรวงมหาดไทย 1 ฉบับ

ด้านหลัง สำหรับบันทึกรายการเมื่อมีกรณีแต่งตั้งเปลี่ยนแปลงอิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น กรรมการมัสยิด และสถานที่ตั้งมัสยิด

14. แบบ ม.อ. 3 เป็นแบบสำหรับแจ้งการแต่งตั้งเปลี่ยนแปลงอิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น กรรมการมัสยิด หรือสถานที่ตั้งมัสยิด โดยอิหม่าม คอเต็บ บิหลั่นที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่กรอกข้อความลงตามแบบ ยื่นต่อคณะกรรมการอำเภอท้องที่ เก็บเป็นทะเบียนหรือแก้ไขทะเบียนแล้วแต่กรณี

ให้สำเนาแบบ ม.อ. 3 และพนักงานเจ้าหน้าที่รับรองสำเนาส่งไปยังกระทรวงมหาดไทย 1 ฉบับ ทุกครั้งที่ได้รับแจ้ง

15. แบบ ม.อ. 4 เป็นแบบเรื่องราวการแจ้งเลิกมัสยิด โดยให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดหรือคณะกรรมการจังหวัดในกรณีที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับจดทะเบียนมัสยิดนั้น

การยื่นแบบนี้ ให้สำเนาคำสั่งให้เลิกของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยแนบไปด้วย

กระทรวงมหาดไทย

วันที่ 6 พฤษภาคม 2491

ประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง ระเบียบการควบคุมจัดตั้งมัสยิดที่สร้างขึ้นใหม่
พ.ศ. 2493

โดยที่คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยได้ประชุมปรึกษาลงมติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2493 ให้ควบคุมการจัดตั้งมัสยิดที่จะสร้างขึ้นใหม่ให้มั่นคงและรัดกุม จึงวางระเบียบขึ้นไว้เป็นทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้ใดประสงค์จะตั้งมัสยิด ให้ยื่นเรื่องราวต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดท้องที่จะตั้งมัสยิดนั้น ตามแบบทำระเบียบการนี้ พร้อมด้วยรายการและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งมัสยิด คือ

ก. จำนวนสัปบุรุษในท้องที่ซึ่งจัดตั้งมัสยิด และหลักฐานแสดงความเห็นชอบของปวงสัปบุรุษในท้องที่นั้น

ข. รายการจำนวนที่ดินซึ่งจะยกให้แก่มัสยิดที่จัดตั้งขึ้น หนังสือสำคัญเกี่ยวกับที่ดิน แนวนผังแสดงสิ่งก่อสร้างของมัสยิด แผนที่แสดงเขตที่ตั้งมัสยิดขึ้นใหม่ และอยู่ห่างจากมัสยิดอื่นเท่าใด

ค. ชื่อเจ้าของที่ดิน และสัญญาที่จะยกที่ดินให้แก่มัสยิด

ง. รายการเงินทุนที่จะใช้ในการสร้างมัสยิด

จ. กำหนดเวลาที่จะสร้างมัสยิดให้แล้วเสร็จ

ฉ. คำมั่นว่าจะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. 2490 เมื่อสร้างมัสยิดนี้เสร็จแล้ว

ข้อ 2. เมื่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ได้รับเรื่องราวขอจัดตั้งมัสยิดแล้ว ให้ตรวจพิจารณาหลักฐานว่าถูกต้องตามระเบียบข้อ 1 หรือบกพร่องประการใด ถ้าบกพร่องให้สอบถามหรือเรียกหลักฐานเพิ่มเติมจนครบถ้วน

ข้อ 3. เมื่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพิจารณาเห็นว่ามัสยิดที่ขอจัดตั้งขึ้นไม่ขัดต่อการบริหารแห่งราชอาณาจักรสมควรเป็นที่ประกอบพิธีกรรมในทางศาสนา เป็นประโยชน์แก่อิสลามิกชนในท้องที่ที่ขอจัดตั้งมัสยิดนั้น และตั้งอยู่ห่างจากมัสยิดอื่นใด ในอันที่จะได้รับการบำรุงจากอิสลามิกชนพอที่จะดำรงอยู่ได้ ก็ให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งมัสยิดนั้นขึ้นได้

เมื่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งมัสยิดหรือไม่แล้ว ให้แจ้งแก่ผู้ยื่นเรื่องราวทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 4. เมื่อผู้ยื่นเรื่องราวได้สร้างมัสยิดเสร็จแล้ว ให้รีบแจ้งแก่คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทราบ เพื่อดำเนินการเลือกกรรมการอิสลามประจำมัสยิดนั้น ตามระเบียบการแต่งตั้งถอดถอนกรรมการอิสลามประจำมัสยิด (สุเหร่า) และวิธีดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องของมัสยิด (สุเหร่า) พ.ศ. 2492 และเมื่อได้จดทะเบียนมัสยิดเป็นนิติบุคคลแล้ว ให้ยื่นเรื่องราวจัดการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้แก่มัสยิดนั้นภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

ข้อ 5. ให้ให้นาม คอเต็บ บิหลัน ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการมัสยิดที่เพิ่งขึ้นใหม่ รับผิดชอบต่อความเห็นชอบจากคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เพื่อดำเนินการจดทะเบียนมัสยิดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอิสลาม พ.ศ. 2490 โดยเร็ว

ข้อ 6. จังหวัดใดที่ไม่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดตามระเบียบการนี้

ระเบียบนี้ให้ไว้ ณ วันที่ 12 กันยายน 2493

(ลงนาม) ต่วน สุวรรณศาสตร์

ประธานกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

แบบคำร้องขอจัดตั้งมัสยิด

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....ศาสนา.....ตั้งบ้านเรือนอยู่บ้านเลขที่.....

หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ขอขึ้นเรื่องราวต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด.....เพื่อจัดตั้งมัสยิด

ณ หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

มีรายการดังต่อไปนี้

1. จัดตั้งมัสยิดลงบนที่ดินของ.....โฉนดเลขที่.....

เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา ที่อยู่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

2. จำนวนเงินทุนสำหรับสร้างมัสยิดมีอยู่แล้ว.....บาท

,.....สตางค์ ซึ่งเก็บรักษาไว้ที่.....

3. เริ่มสร้างมัสยิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

4. เมื่อสร้างมัสยิดรายนี้เสร็จแล้ว ข้าพเจ้ายินยอมให้คณะกรรมการอิสลาม

ประจำมัสยิดที่ตั้งขึ้นใหม่นี้ ดำเนินการจดทะเบียน เพื่อเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติมัสยิด

อิสลาม พ.ศ. 2490

5. ได้เสนอรายการและเอกสารอันเกี่ยวกับเจ้าของที่ดิน จำนวนที่ดิน หนังสือ

สัญญาที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้แก่มัสยิด แขนงที่แสดงสิ่งก่อสร้างของมัสยิด แขนงที่แสดง

เขตที่จะจัดตั้งมัสยิดขึ้นใหม่และอยู่ห่างจากมัสยิดอื่นใดเท่าใด และบัญชีรายชื่อสัปบุรุษผู้เห็น

ชอบในการจัดตั้งมัสยิด แนบมาพร้อมเรื่องราวนี้แล้ว

6. มัสยิดที่ใกล้เคียงที่สุดคือมัสยิด.....ตั้งอยู่ ณ.....

เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....

ตำบล.....อำเภอ.....อยู่ห่างกันประมาณ.....เมตร

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นเรื่องราว

หมายเหตุ : ติดต่อข้าพเจ้าได้ที่เลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

กรุงเทพมหานคร โทร.....

หลักการและวิธีดำเนินงาน

ของคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร

(พ.ศ. 2515)

คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร (อักษรย่อ กอ. กทม.) ชุดนี้ได้
รับการแต่งตั้งจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2515 เนื่องจากมีการรวม
จังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี เป็นนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการ ให้มีประสิทธิภาพและหลักเกณฑ์ที่
แน่นอน เห็นควรกำหนดหลักการและวิธีดำเนินงานของคณะกรรมการไว้ดังต่อไปนี้ คือ

1. หลักการในการดำเนินงาน

หลักการในการดำเนินงานกำหนดไว้ดังนี้ คือ

- 1.1 ในด้านการบริหารงานจะยึดถือกฎหมายระเบียบแบบแผนและมติที่ประชุม
โดยเคร่งครัด
- 1.2 ในด้านปัญหาทางศาสนา จะยึดถือหลักศาสนบัญญัติโดยเคร่งครัด
- 1.3 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือโดยพร้อมเพรียงกันในระหว่างชาวไทยมุสลิม
โดยทั่วไป
- 1.4 ในการแก้ข้อปัญหาข้อขัดแย้งของมัสยิดต่าง ๆ จะพยายามใช้หลักการประนี
ประนอม และความยินยอมร่วมกันก่อนการเข้ามาตรการอย่างอื่น
- 1.5 เสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับชาวไทยในศาสนาอื่น เพื่อความสามัคคีของ
ชนในชาติ
- 1.6 ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานให้มีความรัดกุมคล่องตัวและรวดเร็ว
- 1.7 ประสานงานกับหน่วยราชการและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องโดยใกล้ชิด

2. วิธีการดำเนินงาน

2.1 สถานที่ปฏิบัติ

จะพยายามจัดหาสถานที่ปฏิบัติงาน และที่ประชุมเป็นสำนักงานและที่ประชุมถาวรของคณะกรรมการ โดยขอความร่วมมือจากทางราชการ และจะพยายามให้มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นเสมือนพนักงานประจำสำนักงานตลอดเวลาราชการด้วย

2.2 พังการปฏิบัติงาน

พังการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกำหนดไว้ดังนี้ คือ

2.2.1 คณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร (กอ.กทม.) ประกอบด้วยตัวประธานกรรมการ รองประธาน เลขานุการและกรรมการอื่น ๆ รวม 26 นาย (ปัจจุบันเหลือ 20 นาย) เป็นคณะกรรมการที่จะกำหนดนโยบายในการดำเนินงาน และเป็นคณะกรรมการที่พิจารณาอนุมัติตัดสินในข้อปัญหาต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอต่อที่ประชุม มีอำนาจในการกำหนดระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงานแก่คณะกรรมการบริหารของคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร ตลอดจนกรรมการเจ้าหน้าที่อื่นและคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด ให้ถือปฏิบัติและมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบแบบแผนที่กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ตลอดจนมีอำนาจในการออกคำสั่งตามกฎหมายและระเบียบให้คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดปฏิบัติได้

การสั่งการในนามของคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร ต้องเป็นไปตามมติของที่ประชุม ซึ่งจะมีการประชุมกันไม่น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง

2.2.2 คณะกรรมการบริหารของ กอ.กทม.

คณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ร่วมเป็นคณะกรรมการ มีหน้าที่ในการพิจารณา

กลั่นกรองเรื่องราวต่าง ๆ ที่จะนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการ กอ.กทผ. และเมื่อที่ประชุมคณะกรรมการ กอ.กทผ. ได้มีมติเป็นอย่างไรแล้วให้คณะกรรมการบริหารเป็นผู้นำไปปฏิบัติจัดทำให้ได้ผลลุล่วงไปตามมติที่ประชุม โดยมอบให้กรรมการเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติและดำเนินงานต่อไป โดยมีคณะกรรมการชุดนี้ได้ทำการควบคุมการดำเนินงานโดยใกล้ชิด และจะเป็นผู้พิจารณาตัดสินในปัญหาข้อปลีกย่อยในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้คณะกรรมการบริหารจะต้องมีการประชุมกันบ่อยครั้งตามความจำเป็นของการปฏิบัติงาน และในด้านการเสนอเรื่องเข้าสู่วาระการประชุมของคณะกรรมการ กอ.กทผ. คณะบริหารจะต้องจัดเตรียมข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาในที่ประชุมไว้ล่วงหน้าก่อนวันประชุม และคณะกรรมการบริหารมีประธานกรรมการเป็นหัวหน้ารับผิดชอบโดยตรงต่อคณะกรรมการ กอ.กทผ.

2.2.3 กรรมการเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ

กรรมการเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ แบ่งออกเป็น

2.2.3.1 ฝ่ายเลขานุการ มีหน้าที่ความคุมและดำเนินงานในด้านงานสารบรรณ การจัดระเบียบวาระการประชุมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหาร การเชิญคณะกรรมการ กอ.กทผ. การจัดทำบันทึกการประชุม การติดต่อกับหน่วยราชการ บุคคลภายนอก งานในด้านกฎหมายและระเบียบข้อบังคับงานธุรการอื่น ๆ งานด้านการเงินของคณะกรรมการ กอ.กทผ. การจัดทำงบประมาณขอต่อทางราชการ ทั้งของมัติยิตต์ต่าง ๆ และของคณะกรรมการฯ ทำหนังสือติดต่อกับหน่วยงานอื่น และปฏิบัติงานในหน้าที่ธุรการอื่น ๆ ซึ่งมีได้กำหนดไว้ว่าเป็นหน้าที่ใดโดยเฉพาะ โดยมีเลขานุการ กอ.กทผ. เป็นหัวหน้ารับผิดชอบต่อประธานกรรมการ และคณะกรรมการ และคณะกรรมการ กอ.กทผ. จะแต่งตั้งบุคคลอื่นมาร่วมปฏิบัติงานด้วยตามจำนวนที่เห็นสมควรก็ได้

2.2.3.2 ฝ่ายทะเบียนและสถิติ มีหน้าที่ในการรวบรวมทะเบียนมัติยิตต์ ที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เรียบร้อยครบถ้วนทันเวลาอยู่เสมอ รวมทั้งทะเบียนคณะกรรมการประจำมัติยิตต์ต่าง ๆ ตรวจสอบการสิ้นสุดวาระของคณะกรรมการประจำมัติยิตต์ต่าง ๆ

เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการบริหาร เพื่อรวบรวมนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการ กอ.กทม. ต่อไป เป็นผู้จัดเก็บทะเบียนทรัพย์สินและสรรพัตย์ของมัสยิดต่าง ๆ ซึ่งรับจากฝ่ายตรวจการ มีหน้าที่รวบรวมและจัดทำสถิติเกี่ยวกับมัสยิดจำนวนสับบุรุษทุกมัสยิด และจัดทำสถิติจำนวนประชากรมุสลิม สถิติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในกรุงเทพมหานครเป็นรายปี เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร มีหัวหน้าฝ่ายทะเบียนและสถิติเป็นหัวหน้าฝ่ายรับผิดชอบต่อประธานกรรมการ และคณะกรรมการ กอ.กทม. จะแต่งตั้งบุคคลอื่นมาร่วมปฏิบัติงานตามจำนวนที่สมควรก็ได้

2.2.3.3 ฝ่ายพิธีการ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานทางด้านพิธีการในการจัดตั้งมัสยิด การเลือกตั้งคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด การเลิกมัสยิด การจัดทำทะเบียนสับบุรุษของมัสยิดต่าง ๆ ให้ทันเวลาอยู่เสมอ จัดส่งทะเบียนสับบุรุษของทุกมัสยิดที่เรียบร้อยแล้วต่อฝ่ายทะเบียนและสถิติ มีหัวหน้าฝ่ายพิธีการเป็นหัวหน้าฝ่ายรับผิดชอบต่อประธานกรรมการ และคณะกรรมการ กอ.กทม. จะแต่งตั้งบุคคลอื่นมาร่วมงานตามจำนวนที่สมควรก็ได้

2.2.3.4 ฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่พิจารณาข้อปัญหาทางศาสนาและทางวิชาการ ตรวจสอบเอกสารสิ่งตีพิมพ์หนังสือ ที่มีข้อความเกี่ยวกับศาสนาอิสลามที่ไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และจัดทำการโต้ตอบชี้แจง เพื่อให้มีการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือเพื่อความเข้าใจดีต่อศาสนาอิสลาม และดำเนินกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการทางศาสนา มีหัวหน้าฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบต่อประธานกรรมการ และคณะกรรมการ กอ.กทม. จะแต่งตั้งคณะวิทยากรขึ้นคณะหนึ่งตามจำนวนที่สมควร เพื่อเป็นผู้พิจารณาปัญหาทางด้านวิชาการทางศาสนาโดยเฉพาะขึ้นคณะหนึ่งก็ได้ ส่วนในด้านการปฏิบัติงาน โดยทั่วไปของฝ่ายนี้ คณะกรรมการ กอ.กทม. อาจแต่งตั้งบุคคลอื่นตามจำนวนที่สมควรมาช่วยปฏิบัติงานของฝ่ายนี้ก็ได้

2.2.3.5 ฝ่ายการศึกษาและเผยแพร่อบรม มีหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการวางแผนการศึกษา ทางด้านวิชาการทางศาสนาอิสลาม พิจารณารวบรวมจัดตั้งปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาดังกล่าว ตลอดจนการดำเนินการด้านการเผยแพร่

อบรมวิชาการทางศาสนาโดยร่วมมือกับฝ่ายวิชาการ และดำเนินการเผยแพร่อบรมบรรดา คณะกรรมการมัชยิดให้มีความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงานของมัชยิดโดยร่วมมือกับฝ่ายตรวจการ มีหัวหน้าฝ่ายการศึกษาและเผยแพร่ อบรมเป็นหัวหน้าฝ่ายรับผิดชอบต่อประธานกรรมการ และคณะกรรมการ กอ.กทม. จะแต่งตั้งบุคคลอื่นมาร่วมปฏิบัติงานตามจำนวนที่สมควรก็ได้

2.2.3.6 ฝ่ายตรวจการ มีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินและการเงินของมัชยิด และการตรวจการโดยทั่วไปตามคำสั่งของคณะกรรมการ กอ.กทม. และมีหน้าที่ควบคุมดูแลให้คำปรึกษาแนะนำแก่คณะกรรมการอิสลามประจำมัชยิด ให้ดำเนินการโดยถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน สอดส่องดูแลความประพฤติของกรรมการอิสลามประจำมัชยิด รายงานผลการตรวจสอบให้ประธานทราบโดยตรงเพื่อดำเนินการต่อไป แต่ไม่มีอำนาจในการสั่งการให้มัชยิดต่าง ๆ ปฏิบัติ มีหัวหน้าฝ่ายตรวจการ เป็นหัวหน้าฝ่ายรับผิดชอบต่อประธานกรรมการ และคณะกรรมการ กอ.กทม. จะแต่งตั้งบุคคลอื่นมาร่วมปฏิบัติงานตามจำนวนที่สมควรก็ได้

2.2.3.7 ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์งานของคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร แดลงข่าวการประชุมที่อนุญาตให้เปิดเผยได้ต่อสาธารณชน ที่แจ้งทำความเข้าใจในด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ แจ้งข่าวการประชุมและข่าวการขอความร่วมมือไปยังมัชยิดต่าง ๆ ให้ได้ทราบโดยทั่วกัน ประสานงานกับทางราชการหรือหน่วยงานอื่นเพื่อให้เกิดความร่วมมือ และการเข้าใจดีต่อกันตลอดจนการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ในด้านการส่งเสริม เศรษฐกิจ สาธารณกุศล และงานพิทักษ์ศาสนา โดยมีหัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ เป็นหัวหน้าฝ่ายรับผิดชอบต่อประธาน และคณะกรรมการ กอ.กทม. อาจแต่งตั้งบุคคลอื่นมาช่วยปฏิบัติงานด้วยตามจำนวนที่สมควร

3. การจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานของคณะกรรมการ

เนื่องด้วยคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานครจำเป็นต้องรับภาระเกี่ยวกับงานที่ค้างค้ำงอยู่ เป็นกันมากและจำต้องเร่งรัดสะสางให้สำเร็จลุล่วงไปโดยเร็ว จึงกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานตามลำดับความเร่งด่วนก่อนหลังไว้ดังนี้ คือ

- ลำดับที่ 1 งานที่ค้างค้างรอการพิจารณาตัดสินจากคณะกรรมการชุดก่อน รวมทั้งงานเกี่ยวกับมัชยิตต่าง ๆ ที่ได้รับมอบมาจากคณะกรรมการชุดก่อนด้วย
- ลำดับที่ 2 งานที่ได้รับคำร้องใหม่จากบรรดามัชยิตต่าง ๆ
- ลำดับที่ 3 ปรับปรุงวิธีดำเนินงานที่ยังบกพร่องล่าช้าให้มีการคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ลำดับที่ 4 พิจารณาข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่จะบังเกิดผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการและกิจการศาสนาอิสลาม
- ลำดับที่ 5 พิจารณาแก้ไข ปรับปรุงตัวบทกฎหมายและระเบียบแบบแผนที่เกี่ยวข้องกับกิจการศาสนาอิสลามซึ่งมีอยู่เดิม เพื่อให้เกิดการคล่องตัวในการปฏิบัติยิ่งขึ้นและเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงต่อไป
- ลำดับที่ 6 งานทั่วไปที่เกี่ยวกับศาสนาอิสลามในเขตกรุงเทพมหานคร

บันทึก เสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการอิสลามประจำนครหลวงให้ถือปฏิบัติได้ตามมติที่ประชุมครั้งที่ 3/2515 วันที่ 10 กันยายน 2515

มติที่ประชุมอนุมัติให้ใช้เป็นหลักปฏิบัติต่อไปได้.

ประวัติผู้เขียน

นายชวลิตธำรง โกฏิตระกูล เกิดที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2492 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย และสำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรี จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2517 ได้เข้าศึกษาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ในภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2529 อดีตเคยดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ นโยบายและแผน 5 สำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครอง หัวหน้างานปกครอง สำนักงานเขตพระโขนง.